

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T139 Globální podnikání a marketing

INVESTIČNÍ POBÍDKY VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Bc. Mariia HORPYNYCH

Vedoucí práce: Ing. Martina Beránek, Ph.D.

ŠKODA AUTO Vysoká škola

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Mariia Horpynych
Studijní program: Ekonomika a management
Obor: Globální podnikání a marketing

Vedoucí práce: Ing. Martina Beránek, Ph.D.

Název práce: **Investiční pobídky ve vybraných zemích**

Jazyková varianta: Čeština

Cíl: Cílem diplomové práce je na základě komparační analýzy investičních politik a specifických podmínek pro zahraniční investice vybraných zemí střední Evropy doporučit jejich využití jak dle odvětví, tak především dle typu podniku.

Rámcový obsah:

1. Charakteristika a specifika investičních pobídek.
2. Analýza investičních pobídek ve vybraných zemích střední Evropy.
3. Podmínky investičních pobídek ve vztahu k různým typům podniků.
4. Závěr a doporučení.

Rozsah práce: 55 - 65 stran

Literatura:

1. KALÍNSKÁ, E. *Mezinárodní obchod v 21. století*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2010. ISBN 978-80-247-3396-8.
2. KINCL, M. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Praha: Linde, 2003. 79 s. ISBN 80-86131-48-3.
3. KOL, A. -- ŠTĚRBOVÁ, L. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21.století*. Praha: Grada, 2013. 368 s. ISBN 978-80-247-4694-4.
4. SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v České republice*. Praha: Linde a.s, 2004. 172 s. ISBN 80-86131-52-1.
5. ŠTRACH, P. *Rozhodování nadnárodních firem o přímých zahraničních investicích*. Habilitační práce. Presov: FM PU, 2013. 143 s.

Datum zadání: říjen 2017

Datum odevzdání: květen 2018

Ing. Martina Beránek, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. Pavel Štrach, Ph.D. et Ph.D.
Vedoucí katedry

Mgr. Petr Šulc
Prorektor ŠAVŠ

Mariia Horpynych
Autorka práce

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury pod odborným vedením vedoucího práce.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a v práci jsem neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Mladé Boleslavi dne

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Martině Beránek, Ph.D., vedoucí této diplomové práce, za cenné rady, připomínky a odborné vedení, díky kterým vznikla tato diplomová práce. Také bych chtěla poděkovat Mgr. Květě Měšťanové za jazykovou korekturu práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk a symbolů	6
Úvod.....	7
1 Charakteristika a specifika investiční politiky	9
1.1 Investice a investiční pobídky nadnárodním firmám.....	9
1.2 Vedlejší efekty FDI	13
1.3 Pozitivní a negativní stránky investičních pobídek	15
1.4 Právní rámec.....	17
1.5 Formy investičních pobídek.....	19
2 Analýza investičních pobídek ve vybraných zemích střední Evropy	21
2.1 Česká republika	21
2.2 Slovensko.....	30
2.3 Polsko	41
2.4 Maďarsko	47
2.5 Rakousko	52
3 Podmínky investičních pobídek ve vztahu k různým typům podniků	59
3.1 Velikost podniku	61
3.2 Odvětví podnikání	64
Závěr	69
Seznam literatury	71
Seznam obrázků a tabulek.....	77

Seznam použitých zkratek a symbolů

ABA	Austrian Business Agency
FDI	Foreign Direct Investment
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
HIPA	Hungarian Investment Promotion Agency
IIA	International Investment Agreements
IPA	Investment Promotion Agency
MNC	Multinational Corporation
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
PAIH	Polska Agencja Inwestycji i Handlu
SARIO	Slovenská Agentura pro Rozvoj Investic a Obchodu
SDG	Sustainable Development Goals
UNCTAD	The United Nations Conference on Trade and Development
WTO	World Trade Organization

Úvod

Poskytování investičních pobídek je jedním z významných nástrojů hospodářské politiky státu. Názory na udělování investičních pobídek jsou velmi odlišné, a proto je téma investiční politiky aktuální již delší dobu. Investiční pobídky jsou jedním z důležitých faktorů při výběru země pro investice, na druhou stranu, pro stát je to jeden ze způsobů, jak přilákat zahraniční investory. Dalším úkolem investičních pobídek je zvýšení konkurenceschopnosti země. Jedním z cílů investičních pobídek je i vyrovnání rozdílů mezi oblastmi a regiony, protože v průběhu jejich vývoje došlo k velké nerovnosti, hlavně co se týče jejich rozvinutosti a zaměstnanosti.

Téma investičních pobídek považuji za velice zajímavé z toho hlediska, že poslední dobou je vedeno hodně debat o jejich efektivitě. Probírá se v nich i otázka, zda stát, který aktivně vede politiku investičních pobídek, obdrží nějakou protihodnotu, a jaký bude díky tomu celkový dopad na ekonomiku země. Cílem této práce ovšem není zkoumání efektivnosti investičních pobídek, ale jen seznámení s investiční politikou vybraných zemí a následné sestavení doporučení pro investory o výběru země k investování.

V teoretické části diplomové práce bude všeobecně popsán systém a způsoby poskytování investičních pobídek podle zákona o investiční politice, který platí pro celou Evropskou unii. Jedním ze zaměření práce jsou i pozitivní a negativní přínosy pobídek, vedlejší efekty, které obnášejí FDI, a v neposlední řadě se budu zabývat i otázkou, proč vlastně nadnárodní firmy investují a o jaké pobídky žádají.

Druhá kapitola je již konkrétnější a zaměřuje se na rozbor investičních pobídek v každé z vybraných zemí. Významnou roli při hledání potenciálních investorů hrají státní agentury, které jsou zaměřené na podporu investic. Tyto agentury jsou spojujícím prvkem mezi investory a státem. Díky nim se investoři dozvědí o investiční politice státu, o podmínkách obdržení pobídek a o jejich možné výši, o právní legislativě v oblasti investiční politiky a také dostanou pokyny a rady, jak svůj projekt úspěšně realizovat. Veškeré tyto údaje budou zanalyzované na základě informací od agentur, statistického úřadu a dalších institucí, které se podílejí na státní investiční politice. Bude tak vytvořena představa o investičním prostředí v každé z vybraných zemí.

V poslední kapitole bude na základě teoretických poznatků a získaných údajů o investiční politice každé země sestaveno doporučení pro investory, kam by se vyplatilo investovat z hlediska možnosti získání státní podpory. V potaz budou brány dva rozhodující faktory: jak velký je podnik, příp. jak velká je plánovaná výše investice, a také odvětví, do kterého se bude investovat.

1 Charakteristika a specifika investiční politiky

První kapitola diplomové práce je zaměřena na teoretické poznatky z oblasti investic a investiční politiky. Jsou zde vymezeny pojmy a aspekty spojené s danou problematikou. Charakteristika je poskytnuta ze všeobecného mezinárodního hlediska, a proto se může vztahovat k většině zemí.

Dále se podívám na to, proč je pro každý stát tak důležitá investiční politika a jaké výhody a nevýhody přinášejí investiční pobídky. Jedna z podkapitol se věnuje právnímu rámci a zohledňuje, jak vláda nastavila tento systém a jaká je její úloha v poskytování pobídek. V návaznosti na to budou v další kapitole popsány závazky investora, který se rozhodne podstoupit k zahraničním investicím.

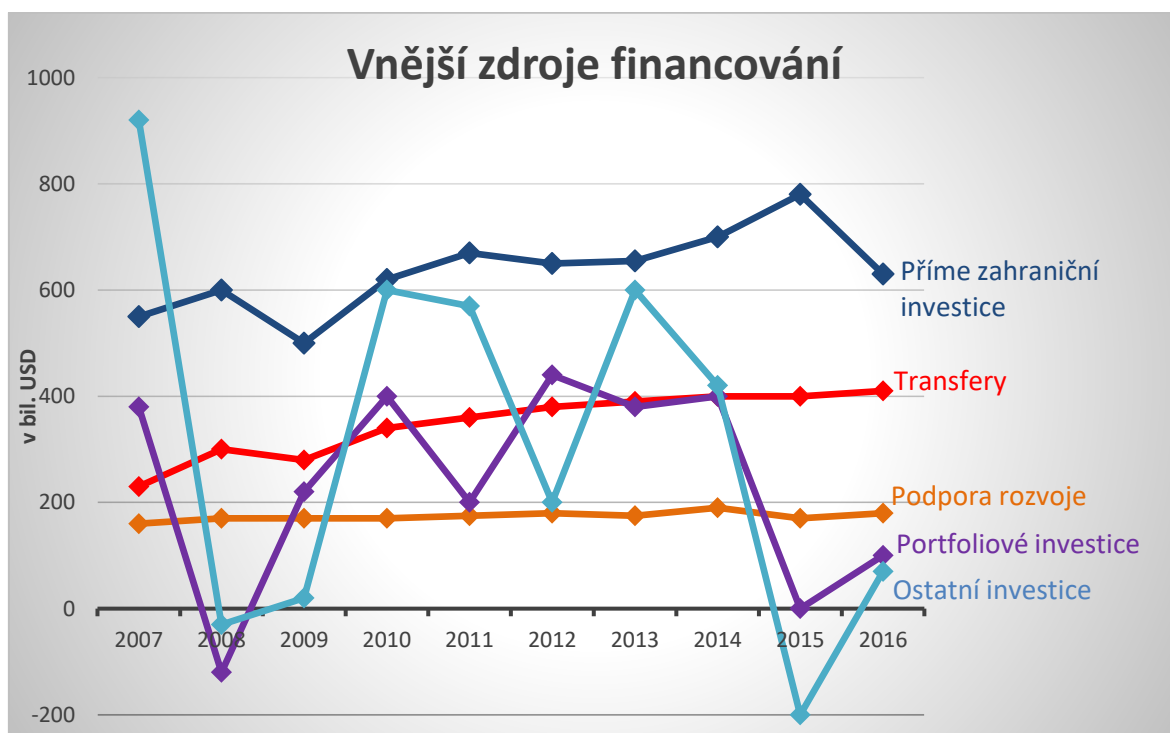
Investiční politika je systém hospodářských rozhodnutí, který určuje objem, strukturu a směřování dlouhodobých vkladů (investic), a to jak v rámci podnikatelského subjektu (podnik, firma, společnost apod.), regionu nebo země, tak i za jejich mezemi, a to s cílem rozvíjení výroby, podnikání, dosažení zisku nebo jiných konečných výsledků (Kincl, 2003). Prostřednictvím investiční politiky se dosahuje řešení řady úkolů, například zlepšení struktury výroby a urychlení tempa vývoje nebo rovnováhy a efektivity hospodářských odvětví. Investiční politika je vždy zaměřena na dosažení sociálního efektu. Může být implementována ve všech sférách národního hospodářství. Hlavní investiční politikou EU je regionální politika, která cílí na všechny regiony a města v Evropské unii. Program se zaměřuje na podporu vytváření nových pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života občanů.

1.1 Investice a investiční pobídky nadnárodním firmám

Investiční činnost všech subjektů ekonomiky hraje klíčovou roli nejen v procesech tvorby kapitálu a obratu peněz. Význam investic v ekonomice nelze podceňovat, protože díky aktivním investicím finančních prostředků je možné vyhnout se zdlouhavým krizím a zefektivnit hospodářství. Formulace termínu „**investice**“ se liší dle autorů ekonomické literatury. Podle Sojky a Konečného (1996) jsou investice „[...] tok výdajů zaměřených na udržení nebo zvýšení kapitálové zásoby. Mohou být použity ke zvyšování či udržení fyzického kapitálu, lidského kapitálu i zásob“ (s. 122). Samuelson a Nordhaus (1991) interpretují investice jako „[...] ekonomickou činnost, při níž se subjekt vzdává současné spotřeby s výhledem zvýšení produktu

v *budoucnosti*“ (s. 146). Jinak řečeno, investice jsou vklady, a to jak v peněžní, tak i v reálný kapitál. Jsou prováděny ve formě vkladu hotovosti, cenných papírů a také investováním do movitého a nemovitého majetku, duševního vlastnictví, vlastnických práv a dalších hodnot.

Metodologie Mezinárodního měnového fondu, který se zabývá nejen domácími, ale i zahraničními investicemi, rozděluje investice do tří skupin: přímé zahraniční investice (neboli **FDI**), portfoliové investice a ostatní investice. Na obrázku č. 1 je vidět vývoj různých typů investic rozvojových zemí v letech 2007–2016. Z grafu je zřejmé, že do roku 2015 byla viditelná tendence k růstu FDI (s výjimkou roku 2009). V letech 2008 a 2014 byly zaznamenány krize v oblasti portfoliových a ostatních investic, kdy hodnoty klesly na nulové nebo dokonce i záporné ukazatele. Avšak od roku 2015 se hodnoty pomalu zvyšují.

Zdroj: UNCTAD, 2016, s. 13

Obr.1 Vnější zdroje financování pro rozvíjející se ekonomiky

Podle UNCTADu je FDI pojem, kterým se označují zahraniční investice, do jakéhokoliv sektoru ekonomiky mimo zemi investora, většinou s cílem dosažení dlouhodobého zisku nebo získání podstatného hlasovacího práva v řízení zahraničního podniku. Na druhou stranu se úloha zahraničních investic zaměřuje

na rozvoj ekonomiky země a příjemců těchto investic (zejména podniků, průmyslových odvětví atd.). Pro každou zemi je velkou výhodou získat zahraniční investice, protože tak se bude rozvíjet výroba, vzniknou nová pracovní místa a do podniků proniknou inovační technologie zároveň s tím, že stát nebude mít žádné výdaje spojené s tímto rozvojem země.

Portfoliové investice jsou investicemi, jejichž cílem je dosažení zisku z úroků nebo dividend, zatímco investor si nestanoví za cíl řízení podniku nebo projektu, do něhož jsou investovány prostředky (UNCTAD, 2016). Tento typ investic je zaměřen na kratší dobu, a tímto se liší od FDI. Portfoliové investice mají větší likviditu a investor má proto v případě nepříznivé situace na trhu možnost odejít a prodat cenné papíry. Hromadný odchod investorů z portfoliových investic, tzn. prodej cenných papírů na trhu a přeorientování se na alternativní investice, vede ke krizím akciových trhů.

Ostatní investice zahrnují jiné dlouhodobé a krátkodobé investice. To jsou především obchodní úvěry, bankovní půjčky, finanční leasing, úvěry od Mezinárodního měnového fondu a dalších mezinárodních organizací, krátkodobá depozita atd.

V literatuře existuje výrazná shoda názorů na to, proč nadnárodní společnosti realizují FDI (viz např. Dunning, 1993; Globerman a Shapiro, 1999 a Shapiro a Globerman, 2001). MNC přitahují především silné ekonomické základy hostitelských ekonomik. Nejdůležitějšími ukazateli při rozhodování jsou velikost trhu a reálná úroveň příjmů obyvatelstva, úroveň dovedností a technologického pokroku v hostitelské ekonomice, dostupnost infrastruktury a další zdroje, které umožňují efektivní výrobu.

Umístění FDI může být také ovlivněno různými pobídkami, které nabízejí vlády, aby přilákaly nadnárodní společnosti. Tyto pobídky mají různé formy. Obecné **typy investičních pobídek** jsou:

- sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu 10 let pro nově založené společnosti nebo pro již existující právnické osoby
- převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu
- hmotná podpora vytváření nových pracovních míst

- hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců (až do 35 % nákladů na školení)

Empirický výzkum ukazuje, že investiční pobídky hrají jen omezenou roli při určování mezinárodního modelu přímých zahraničních investic (viz např. Blomström a kol., 2000). Takové faktory jako charakteristiky trhu, relativní náklady na produkce a dostupnost zdrojů vysvětlují většinu rozdílů mezi zeměmi v přílivu přímých zahraničních investic. Nicméně je zřejmé, že i mezinárodní investiční pobídky hrají roli při **rozhodování MNC** o místě určení investic. Pokud má například firma dvě více či méně podobné alternativy umístění své investice, rozhodujícím faktorem se mohou stát právě druhy a výše nabízených pobídek. To platí zejména pro finanční pobídky, jako jsou granty a dotace, protože snižují počáteční náklady investic a také rizika spojená s investičním projektem. Otázkou však je, zda náklady hostitelské země na poskytování pobídek – z hlediska grantů, dotací a dalších výdajů – jsou oprávněné. Mohou investiční pobídky přinést výnosy, které jsou přinejmenším stejně velké jako náklady?

Náklady na počáteční investiční pobídku by se pravděpodobně mohly vrátit zpět, protože ekonomika (a tudíž daňový základ) roste díky přílivu přímých zahraničních investic. Existuje však několik silných argumentů proti tomuto typu pobídek. Zaprvé je těžké najít firmy, které by nevyužily pobídky od hostitelské ekonomiky, do které vstupují. Zadruhé je obtížné provést spolehlivé výpočty očekávaných budoucích přínosů z hlediska růstu, zaměstnanosti nebo daňových příjmů. A je to obzvláště složité v případech, kdy jsou projekty FDI motivovány spíše investičními pobídkami než ekonomickými základy hostitelské země. A co je nejdůležitější – pokud se zahraniční investoři nijak zásadně neliší od místních investorů, dotování FDI naruší hospodářskou soutěž a může způsobit významné ztráty mezi místními podniky (Blomström and Kokko, 2003).

Názory na význam pobídek se nicméně v poslední době začaly měnit. Jedním z důkazů je šíření investičních pobídek po celém světě. Více než 100 zemí poskytlo od poloviny devadesátých let různé pobídky pro FDI a od té doby zavedly různé pobídky desítky dalších zemí, avšak několik zemí stále soutěží o zahraniční investice bez jakékoli formy dotací (UNCTAD, 1996). S výjimkou exportních zpracovatelských zón a průmyslových areálů, kde jsou infrastruktura a půda dotovány, zakládají rozvojové země pobídky na daňových prázdninách a dalších

fiskálních opatřeních, která nevyžadují přímé platby omezených veřejných prostředků.

Ze zřejmých důvodů neexistují žádné spolehlivé výpočty toho, jak jsou tyto programy nákladné: je téměř nemožné určit množství přímých zahraničních investic, které by v případě neexistence pobídek přitékaly do každé země. Vzhledem k nedostatku zveřejněných údajů o formě a objemu dotací na FDI je rovněž obtížné jednoznačně srovnávat, jak různé druhy pobídek ovlivňují investiční toky a pevné chování, ačkoli je pravděpodobné, že existují značné rozdíly mezi programy subvencí (Blomström and Kokko, 2003). Hlavním důvodem rostoucí význačnosti pobídek FDI, jak je uvedeno v úvodu, je pravděpodobně **internacionalizace světové ekonomiky**. Liberalizace světového obchodu usnadnila MNC vytvoření mezinárodních výrobních sítí s cílem většího prodeje produkce mezinárodním zákazníkům v jiných zemích namísto prodeje produktu na místních trzích.

"Dotační hry" mezi vládami, zaměřené na přilákání FDI, jsou předmětem podrobných formálních analýz. Jedním závěrem z těchto studií je, že rozdíly ve velikosti zemí, výrobních nákladech a očekávaných ziscích z přílivu FDI ovlivňují optimální úroveň investičních pobídek každé země. Jinými slovy lze předpokládat, že pobídky týkající se přímých zahraničních investic budou mít významný dopad na mezinárodní strukturu investice.

1.2 Vedlejší efekty FDI

Foreign Direct Investment and Spillovers

Argument pro investiční pobídky je založen na předpokladu, že FDI a nadnárodní korporace mohou s jejich pomocí zlepšit ekonomické výhledy rozvíjejících se ekonomik, a to několika způsoby. Za prvé, FDI pro operace MNC představují zdroj rozvoje a přispívají k financování investičních projektů v hostitelské ekonomice. Za druhé, jedná se o přenos technologií, které mohou přispět ke zlepšení úrovně produktivity a efektivity podniků v přijímající ekonomice (Bawlya, 2006).

Prvotní diskuse o „přilévání“ v literatuře o přímých zahraničních investicích pochází z 60. let 20. století. Prvním autorem systematického zařazení přílivů (nebo vnějších účinků) mezi možné důsledky FDI byl MacDougall (1960), který analyzoval obecné dopady zahraničních investic. Další počáteční příspěvky poskytl Corden (1967),

který se zabýval dopady FDI na optimální tarifní politiku a Caves (1971), který zkoumal průmyslový model a sociální důsledky přímých zahraničních investic.

Spillover (široce definovaný jako přenos manažerského postupu, výrobní metody, marketingové techniky nebo jakékoliv jiné znalosti obsažené v produktu nebo službě) se může vyskytovat prostřednictvím řady kanálů. Místní firmy se například mohou naučit imitovat nový proces nebo zlepšit kvalitu svých produktů či služeb prostřednictvím pozorování nebo zjistit, jaké marketingové metody jsou lepší, a to prostřednictvím interakce se zahraničními manažery. Místní firmy mohou také využít výhody v důsledku vstupu MNE. Zahraniční firmy mohou působit jako katalyzátory pro domácí dodavatele ke zlepšení kvality nebo časové efektivity tím, že vyžadují vyšší standardy (Aitken a Harrison, 1999). Stejně tak, pokud nejlepší zaměstnanci odcházejí do zahraničí, výkonnost klesá.

Zahraniční firmy mají obvykle silné **konkurenční výhody** při vstupu na světové trhy. Blomstrom, Kokko a Zejan (2000) uvádějí, že podobné zkušenosti a znalosti mezinárodních trhů a stabilizované mezinárodní distribuční sítě v zemi původu mohou připravit cestu pro místní firmy k tomu, aby se dostaly na stejný exportní trh. Jak bylo uvedeno výše, investiční pobídky jsou využívány téměř ve všech zemích světa. Tento fakt ukazuje na intenzivnější konkurenci mezi zeměmi v poskytování těchto benefitů. Jedná se o soutěž mezi státy jednoho regionu, podobné velikosti či obdobného ekonomického rozvoje. Vzniká tak další rozměr konkurence, kde jsou žádanými zákazníky obrovské mezinárodní společnosti (v USA svádělo například více než 20 států konkurenční boj o jedinou přímou zahraniční investici). Dalším příkladem může být boj o umístění továrny BMW mezi více než 250 regiony Evropy v roce 2001. Vytváří se tím tlak na velikost pobídek. Nabízí se otázka, zda ještě mohou ekonomické benefity, plynoucí ze spillovers (efekt přelévání), zvyšování produktivity práce či zvýšení zaměstnanosti, převážit náklady spojené s pobídkami (UNITED NATIONS, 2004).

Výše pobídek tedy závisí z části na celosvětové **pobídkové konkurenci**. Rozsah, forma a podmínky získání podpory však již záleží zejména na rozhodnutí státu. Tento fakt s sebou nese několik rizik souvisejících s rozhodováním o veřejných prostředcích, která jsou ekonomy často zmiňována v rámci kritiky investičních pobídek.

1.3 Pozitivní a negativní stránky investičních pobídek

V dnešní globalizované ekonomice může jen málo zemí zůstat konkurenceschopných bez přímých zahraničních investic. S potenciálními výhodami, včetně transferu technologií, zvýšení zaměstnanosti a zvyšování kvalifikace zaměstnanců, není divu, že mnoho vlád nabízí investiční pobídky. Přímé zahraniční investice mají sloužit ve prospěch světové ekonomiky, stejně jako ve prospěch investorů a příjemců. Kapitál přichází do podniků s nejlepšími vyhlídkami na růst, které jsou po celém světě, protože investoři hledají nejlepší návratnost s nejmenším rizikem. Tento ziskový motiv je nezávislý na etniku, náboženství i politice. To dává dobře fungujícím podnikům konkurenční výhody bez ohledu na národnost, tradice a kulturu. Investiční pobídky snižují takové účinky politiky jako jsou korupce, ideologická zaujatost nebo svévolné jednání.

V kontextu **pozitivních vlivů** investičních pobídek se většinou jedná o:

- zmenšení úrovně nezaměstnanosti (firmy mají povinnost vytvořit určitý počet pracovních míst)
- nové technologie, rekvalifikace pracovníků
- celkový růst ekonomiky, zlepšení vnější rovnováhy i stability měny
- restrukturalizace nabídkové strany ekonomiky

Vlády mohou považovat takové pobídky za nezbytná opatření k tomu, aby konkurovaly jiným hostitelským zemím a aby signalizovaly svůj závazek k otevřenému investičnímu prostředí (Moran, 1998). Ve většině případů je však účinnost jejich opatření nadhodnocena, zatímco náklady zůstávají vysoké.

Je důležité posoudit jak přímé, tak nepřímé náklady na pobídky. Nejvíce zřejmou cenou je míra nadbytečnosti, ztráta příjmů od firem, které by přišly na trh bez ohledu na to, zda získají finanční výhody od státu. To se projeví v čistém převodu od daňových poplatníků k investorům. Ve své studii o Indonésii Wells a Allen (2001) vypočítali **míru nadbytečnosti** kolem 70 procent, což naznačovalo, že náklady na daňové prázdny se rovnaly nákladům na to, jak investory přilákat:

- selektivita a nedostatek transparentnosti, často pozorované u programů, zvyšují riziko investic (pokud jsou programy diskreční, mohou také působit jako odrazující faktor pro potenciální investory)
- daňové pobídky mají tendenci přitahovat vysoce mobilní firmy, což způsobuje problémy s udržitelností

- pobídky mají tendenci diskriminovat menší firmy nebo podniky v necílových odvětvích
- daňové prázdliny obecně způsobují narušení systému, neboť firmy se snaží přesunout výrobu do zemí s nižšími daňovými sazbami. Například v Indii mnoho firem zřídilo "front offices" v reginech, které mají nárok na zvláštní pobídky (James, 2009)
- pobídky konkurují veřejnému financování zaměřenému na místní produktivitu, zvyšování tvorby lidského kapitálu a na infrastrukturu (Oman, 1999)

Pobídková politika vlády má různé **náklady a výnosy**. Zde jsou daňové pobídky definovány jako odchylky od obecného daňového systému, které se uplatňují na určité druhy investic, aby se snížilo jejich daňové zatížení. Nedaňové pobídky jsou přímé výdaje a další úsilí ze strany vlády o snížení nákladů na investice. Různé druhy pobídek zanalyzuji v další kapitole. Nyní se zajímám o celkové možné dopady investiční pobídkové politiky státu.

Při výběru politiky pobídek musí vláda vyvážit své předpokládané náklady a **potenciální přínosy**. Mezi faktory, které je třeba zvážit, patří:

- výše příjmu z případně zvýšených investic
- sociální benefity: pracovní místa, rekvalifikace pracovníků atd.
- ztráty z příjmů z investic, které by byly provedeny bez pobídek
- nepřímé náklady na pobídky (např. administrativní náklady nebo náklady na únik – přesouvání úspor domácností i firem do zahraničí)

Jinými slovy, snížení daní pro určité odvětví může způsobit zvýšení příjmů kapitálové investice a také vytváří sociální výhody – ale zároveň snižuje vládní příjmy a ukládá nepřímé náklady na hospodářství. Takový typ motivační pobídkové politiky je úspěšný, pokud ztracené příjmy a nepřímé náklady jsou kompenzovány vyššími příjmy a sociálními přínosy z dodatečné investice. Výše uvedená nerovnost týkající se nákladů a přínosů pobídkové politiky vlády vychází výhradně z ekonomických hledisek. Vlády některých zemí přijaly z politických důvodů investiční pobídkovou politiku i přes to, že tuto nerovnost nesplňují. Tato otázka bude dále diskutována při analýze pobídek ve vybraných zemích střední Evropy.

1.4 Právní rámec

Společně s mezinárodními investičními dohodami jsou investiční zákony základním právním rámcem pro přeshraniční investice v mnoha zemích. Přestože 108 zemí přijalo celkem 111 investičních zákonů, které prosazují a regulují investice, v mezinárodním prostředí získaly tyto zákony jen velmi malou pozornost. Tato část práce poskytuje přehled hlavního obsahu investičních zákonů. S ohledem na probíhající reformu IIA usiluje o zvýšení povědomí mezi vládou a dalšími zúčastněnými stranami o potenciálních souběžných reformních potřebách v oblasti investičních zákonů.

Investiční zákony sdílejí stejnou základní strukturu. Počínaje preambulí nebo oddílem o cílech a rozsahu, většina investičních zákonů obsahuje ustanovení o definicích, vstupu a zavedení investic, zacházení a provozu, podpoře investic a řešení sporů. Přes tyto základní shody se investiční zákony značně liší v podrobnostech o obsahu. 58% procent (64) zákonů se vztahuje na zahraniční i domácí investory, zatímco ostatní (47) se zaměřují pouze na zahraniční investory (UNCTAD, 2017). Pokud jde o podstatu, neexistuje významný rozdíl mezi investičními zákony, které se týkají pouze zahraničních investorů, a zákony platnými jak pro domácí, tak pro zahraniční investory.

Převážná většina investičních zákonů, které jsou předmětem zkoumání, výslovně uvádí ve své preambuli nebo v samostatné doložce svůj celkový cíl. Ve většině případů je hlavním cílem podpora investic, často v kombinaci s cílem ochrany investorů. Mnoho zákonů také odkazuje na obecné cíle hospodářského rozvoje, jako je hospodářský růst, diverzifikace, integrace, průmyslový rozvoj a konkurenceschopnost nebo k cílům sociálního rozvoje, jako je zaměstnanost, snižování chudoby, sdílení dovedností, vzdělávání a vývoj. Pouze čtyři zákony se týkají environmentálních otázek, jako je ochrana životního prostředí, biodiverzita včetně flóry a fauny, obnovitelná energie a změna klimatu. Kromě toho pouze 13 ze 111 zákonů výslovně ve své preambuli odkazuje na "udržitelný rozvoj" (UNCTAD, 2017). Investiční pobídky se většinou zaměřují na cíle hospodářské výkonnosti, méně na udržitelný rozvoj. Iniciativy jsou široce využívány vládami jako politický nástroj pro přilákání investic, a to i přes naléhavou kritiku, že jsou ekonomicky neúčinné a vedou k nesprávným přidělováním veřejných prostředků. K řešení těchto obav by mohly být systémy investičních pobídek lépe sladěny s SDG's.

Většina zkoumaných investičních zákonů obsahuje ustanovení o investičních pobídkách. Čtyřicet šest investičních zákonů obsahuje ustanovení týkající se agentur na podporu investic a popisuje jejich úkoly, jako je budování pověsti země a důvěra v její investiční klima nebo identifikaci a podporu investičních příležitostí (UNCTAD, 2017). Ustanovení o usnadnění investic jsou také obsažena v řadě investičních zákonů. Kromě ustanovení o transparentnosti a zákonů o vstupu a pobytu, odkazují ustanovení také na “one-stop shop” (jednotné kontaktní místo), které je často zřízené v rámci IPA země. Mezi úkoly těchto “one-stop shops” k usnadnění investic obvykle patří poskytování informací, vydávání firemních nebo koncesních osvědčení či vydání oznámení ve vztahu k investici.

V návaznosti na předchozí zkoumání právního rámce se dá říct, že více než dvě třetiny všech investičních zákonů odkazují na určité povinnosti investorů. Nejčastěji uváděnou základní povinností je, aby investoři dodržovali zákony a předpisy hostitelské země. Nejběžnějším je požadavek poskytovat přesné a včasné účetní informace o operacích (firemní zveřejnění). Mnoho zákonů věnuje zvláštní pozornost dodržování pracovních práv a norem, jako jsou ty, které se týkají sociálního zabezpečení, minimálních mezd a odborových práv.

Zdroj: UNCTAD, 2017, s. 109.

Obr.2 Závazky investora v investičních zákonech

Jak je vidět na obrázku, jen ve 25 právních předpisech týkajících se problematiky životního prostředí a zdraví zůstávají velmi obecné závazky a ty neobsahují žádné specifické údaje o konkrétních právních aktech. Vysvětlením může být, že většina zemí má navíc k obecným investičním zákonům zvláštní environmentální a zdravotní předpisy, konkretizované pro specifické podmínky dané země.

Některé investiční zákony výslovně stanoví, že investoři by měli respektovat své fiskální závazky, nebo že mají povinnost upřednostňovat místní pracovníky při obsazování pracovních pozic. Pouze dva zákony uvádějí, že investoři by měli dodržovat mezinárodní zásady a nástroje týkající se společenské odpovědnosti podniků, ale neposkytují žádné podrobnosti.

Podmínky pro získání investičních pobídek se liší stát od státu, a proto budou jednotlivě popsány v dalších kapitolách při analýzách vybraných zemí.

Přímé zahraniční investice mohou hrát důležitou roli při zvyšování technologické úrovně země, při vytváření nových pracovních míst a při podpoře hospodářského růstu. Mnoho zemí se proto aktivně snaží přilákat zahraniční investory, aby podpořily svůj hospodářský rozvoj, a to zejména v době, kdy se domácí vyhlídky na růst země zdají slabé. Navrhování účinných motivačních programů je však komplikovaným úkolem.

Prvním nejlepším řešením pro FDI tedy může být mnohostranná koordinace politiky, aby byla přesně stanovena "pravidla hry", stejně jako GATT / WTO definovala pravidla pro mezinárodní obchodní politiku. Ve skutečnosti si země, které se účastní dohod o regionální integraci překračující pravidla GATT / WTO – zejména Evropská unie, uvědomují potřebu harmonizovat využívání investičních pobídek a zavádění konkrétních pokynů pro jejich používání.

1.5 Formy investičních pobídek

Neexistuje jednotná definice toho, co si představit pod pojmem investiční pobídka. Jediný významný mezinárodní nástroj, který obsahuje částečnou definici, je dohoda SCM (Agreement on Subsidies and Countervailing Measures). Vlády používají tři hlavní kategorie investičních pobídek pro přilákání zahraničních investic (Kincl, 2003):

- finanční pobídky, jako jsou přímé granty a půjčky na koncesní sazby

- fiskální pobídky, jako jsou daňové prázdny a snížené daňové sazby
- další pobídky, včetně dotované infrastruktury nebo služeb, preferencí trhu a regulačních koncesí, včetně výjimky z pracovních nebo environmentálních standardů.

Mezi širokou škálou možných pobídek jsou nejčastěji využívány finanční a fiskální pobídky. Rozvíjející se země často upřednostňují fiskální nástroje, jako jsou daňové prázdny, zvýhodněné daňové sazby, zrychlené odpisy, celní výhody a výjimky, zatímco rozvinuté země používají hlavně finanční pobídky, včetně peněžních grantů (překračující někdy 50% investičních nákladů) a bezúročných nebo dotovaných úvěrů. Každá země má však odlišný investiční systém a s tím spojený systém investičních pobídek, což je dopodrobna rozebráno v následujících kapitolách, a to i s ohledem na legislativu každé z nich.

2 Analýza investičních pobídek ve vybraných zemích střední Evropy

Analyzovat investiční pobídky jsem se rozhodla v zemích Visegradské čtyřky spolu s Rakouskem. Základní údaje **V4**:

Členové: Česko, Slovensko, Maďarsko, Polsko

Zakladatelé: Václav Havel (ČSFR), Józef Antall (Maďarsko), Lech Walesa (Polsko)

Datum vzniku: 15. února 1991

Cíl: politická spolupráce a koordinace společných postojů

Toto rozhodnutí je zdůvodněno tím, že to jsou podobné státy se stejným rozvojovým směrem, politickými zájmy a vysokými ambicemi. Visegradská skupina je velice efektivní alianci v Evropské unii. Jedná se o alianci čtyř států střední Evropy, která vznikla za účelem kooperace a spojení sil na cestě k demokracii. Dříve podceňovaná skupina má dnes stále větší a větší význam. Rakousko je zajímavým státem z toho důvodu, že je to talentovaná země, jelikož dosáhla jedné z nejvyšších životních úrovní a nejvyššího hospodářského vývoje. Rakousko řeší dilema v otázkách zahraniční politiky. Je členem Evropské unie, ale přitom není členem NATO. Není členem V4, přestože jím být mohlo, jelikož patří do střední Evropy. Česko má s Rakouskem staletou společnou historii a česká legislativa vychází z rakouského, nikoliv z maďarského nebo polského práva. Účelem této práce však není hodnocení efektivnosti politických sdružení a aliance, proto se budu zabývat investičními pobídkami, které poskytují vybrané země.

2.1 Česká republika

Investiční pobídky nemají v České republice příliš dlouhou historii. Tato historie se píše až od roku 1998, kdy byly v dubnu po usnesení vlády schváleny první pilotní projekty ve zpracovatelském průmyslu. Investiční pobídky jsou výhody poskytované tuzemským a zahraničním investorům centrální nebo místní vládou za účelem získání jejich kapitálu v jednotlivých teritoriích nebo odvětvích hospodářství.

Právní rámec a CzechInvest

Po sametové revoluci v roce 1989 se vláda České republiky snažila přilákat zahraniční investory. Všechny sousední země zavedly systémy investičních

pobídek, a zvýšily tak svou konkurenceschopnost nejen v globálním kontextu, ale i proti sobě navzájem. Od roku 1993 do roku 2014 poskytla Česká republika pobídky ve výši 608 miliard korun, které měly vytvořit 139 000 nových pracovních míst (CzechInvest, 2015).

Kvůli změnám v České republice po sametové revoluci bylo nutné provést i ekonomickou reformu. Vláda se ji snažila učinit prostřednictvím investičních pobídek. Byla zřízena Investiční a obchodní rozvojová agentura – CzechInvest. Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Dojednává České republice tuzemské a zahraniční investice z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. Podporuje malé, střední a začínající inovativní podnikatele, podnikatelskou infrastrukturu a inovace. V zahraničí propaguje CzechInvest Českou republiku jako vhodnou lokalitu pro umístování investic. Je výhradní organizací, která nadřízeným orgánům předkládá žádosti o investiční pobídky. Podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností.

Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů přispívá CzechInvest k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí.

Služby CzechInvestu:

- pomáhá při realizaci investičních projektů
- zahraničním investorům poskytuje poradenství při vstupu na český trh
- zahraničním investorům, kteří na českém trhu již působí, poskytuje After Care služby
- spravuje databázi podnikatelských nemovitostí
- podporuje subdodavatele – spravuje databázi českých dodavatelských firem
- zprostředkovává státní investiční podporu
- zprostředkovává kontakt s orgány státní správy i místní samosprávy
- propojuje partnery z výzkumně-vývojové a akademické sféry

- začínajícím inovativním podnikatelům, start-upům, pomáhá v rozvoji prostřednictvím vlastních programů (CzechInvest, 2018).

Při dojednávání investic se CzechInvest soustředí na klíčové sektory české ekonomiky, a to jak v oblasti zpracovatelského průmyslu (výroba), tak i v oblasti výzkumu, vývoje a služeb (technologická centra a strategické služby). Prostřednictvím regionálních kanceláří a zahraničních zástupců působí CzechInvest ve všech krajských městech České republiky i v klíčových destinacích po celém světě. Veškeré své služby poskytuje CzechInvest zdarma.

K získání investičních pobídek o ně musí investor požádat. Nařízení vlády definovala investiční pobídky a způsoby jejich poskytování, ale vynechala závazky investorů. V důsledku toho se vyskytlo nebezpečí, že zahraniční investoři budou žádat o investiční pobídky, budovat továrny, využívat investiční pobídky a pak přesunou výrobu do jiné země.

První zákon, který se vztahoval na investiční pobídky, byl zákon č. 72/2000. Tento zákon o investičních pobídkách vstoupil v platnost 1. května 2000. Byl pozměněn 24. února 2001 a od té doby poskytl investiční pobídky do "statutárního režimu". Tento zákon stanovil podmínky a definoval proces a řešení v případě, že podmínky nejsou splněny. Jeho záměrem bylo zabránit zneužití investičních pobídek a zajistit účinné rozdělení veřejné podpory ve formě investičních pobídek.

Aktivně vyhledávat nové investice do některého z devíti klíčových sektorů a rozvíjet jejich podnikání v České republice – to je cílem agentury CzechInvest. Výčet prioritních sektorů vznikl na základě podrobné analýzy české ekonomiky a jejich výhledů do budoucna. Zahrnuje oblasti od biotechnologií přes sdílené služby až po letecký průmysl, a to jak výrobu, tak především výzkum a vývoj nebo služby:

- automobilový průmysl
- letecký a kosmický průmysl
- strojírenství
- Life Sciences
- IT, vývoj softwaru
- sdílené služby

- nanotechnologie
- čisté technologie
- elektrotechnika a elektronika
- zelená mobilita

Tyto sektory staví zejména na průmyslové tradici, kvalitních technických vysokých školách či výborných jazykových znalostech české populace (CzechInvest, 2018). O trendech a specifikách těchto sektorů v České republice jsou specialisté z CzechInvestu schopni poskytnout investorům aktuální informace. Rozhodne-li se investor pro některý z prioritních sektorů, poskytne mu CzechInvest podporu v průběhu realizace investice i po jejím dokončení.

Odvětví, která nelze podporovat v rámci jednotlivých nařízeních

Podle nařízení 800/2008 - Obecné nařízení o blokových výjimkách (posuzuje se výstup projektu) nelze podporovat:

- rybolov a akvakultura
- prvovýroba, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů dle Přílohy I Smlouvy o založení ES
- uhelný průmysl
- ocelářství
- stavba lodí
- výroba syntetických vláken

Nařízení 1998/2006 – De minimis (posuzuje se činnost podniku)

- v sektoru silniční dopravy max. výše podpory 100.000 €
- rybolov a akvakultura
- výroba produktů z Přílohy I Smlouvy o založení ES
- uhelný průmysl
- nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu podniky, které provozují nákladní silniční dopravu pro cizí potřebu

1628/2006 - Regionální investiční bloková výjimka (neplatí pro Rozhodnutí vydaná po datu platnosti nařízení 800/2008, které 1628/2006 nahrazuje)

- rybolov a akvakultura
- stavba lodí
- těžba uhlí
- ocelářství
- syntetická vlákna (CzechInvest, 2018)

Podmínky pro získání investičních pobídek v Česku

Podle zákona o investičních pobídkách lze investiční pobídku poskytnout fyzické a právnické osobě, která splňuje všeobecné podmínky stanovené zákonem ČR o investičních pobídkách, a podmínky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie. Všeobecnými podmínkami v ČR jsou (CzechInvest, 2018):

- realizace investičních projektů na území České republiky,
- šetrnost činností, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí,
- zahájení prací souvisejících s realizací investičního projektu až po dni, kdy agentura CzechInvest potvrdila přijetí žádosti o investiční pobídku,
- splnění dalších podmínek nejdéle do 3 let od vydání rozhodnutí o příslibu investiční pobídky.

Všechny investiční akce lze rozdělit do čtyř druhů: výroba, technologické centrum, centrum strategických služeb a strategická investiční akce. Pro každý z nich platí rozdílné podmínky v oblasti zaměření investice, minimální výše investice, minimální výše strojního zařízení a minimálního počtu pracovních míst. V následující tabulce jsou uvedeny kvalifikační podmínky dle typu investiční akce.

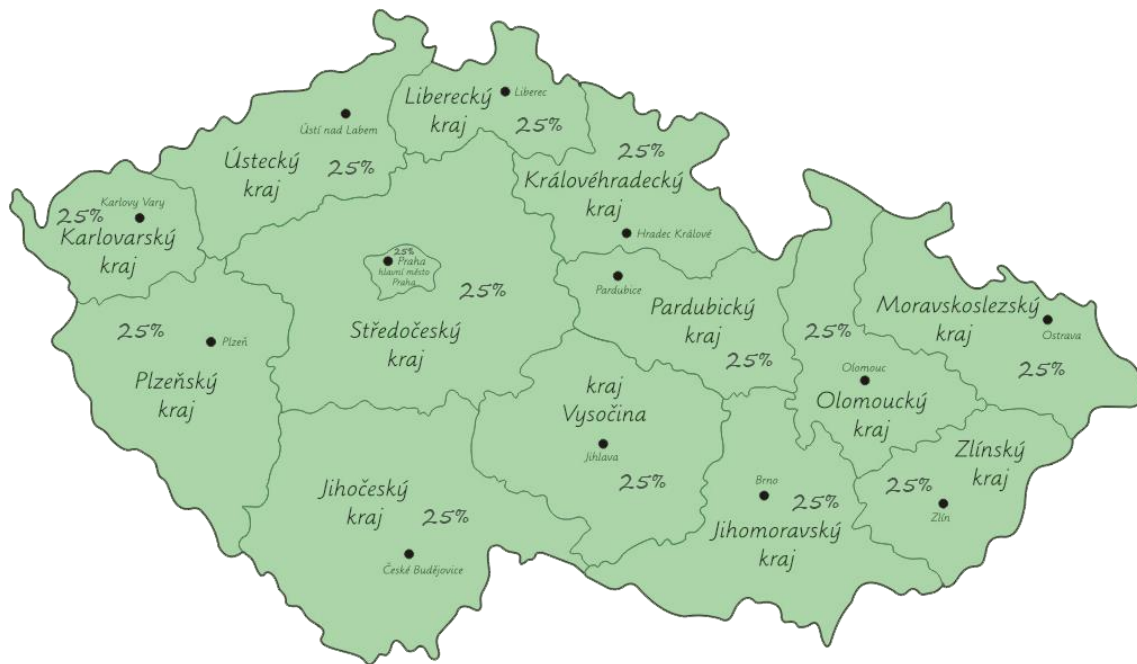
Tab.1 Kvalifikační podmínky dle typu investiční akce

Typ investiční akce	Zaměření investice	Minimální výše investice (v mil. EUR)	Minimální výše strojního zařízení (v mil. EUR)	Minimální počet pracovních míst
Výroba	Zavedení nebo rozšíření výroby (změna výrobního sortimentu, změna výrobního procesu) v oborech zpracovatelského průmyslu	4/2*	2	20
Technologické centrum	Aplikovaný výzkum, vývoj a inovace výrobků, technologií a výrobních procesů, software pro výrobu	0,4	0,2	20
Centrum strategických služeb	Centrum sdílených služeb Centrum pro tvorbu softwaru Opravné centrum Datové centrum Centrum zákaznické podpory	x	x	70 20 70 20 500
Strategická investiční akce	Ve výrobě Technologické centrum	20 8	10 4	500 100

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2015, s. 3

Regionální rozdělení výše podpory

Evropská komise svým rozhodnutím ze dne 4. 2. 2014 schválila mapu regionální podpory pro Českou republiku na období 2014–2020 v souladu s novými Pokyny k regionální podpoře, které Komise přijala v červnu 2013. Nové Pokyny stanoví podmínky, za kterých mohou členské státy poskytovat podnikům státní podporu v zájmu regionálního rozvoje. Pokyny obsahují pravidla, na jejichž základě mohou členské státy vypracovat mapy regionální podpory. Mapy regionální podpory jednotlivých členských států vymezují oblasti, kterým mohou podle pravidel EU vnitrostátní orgány poskytnout regionální investiční podporu, a stanoví maximální míru podpory pro podniky v těchto oblastech. Přijetím této mapy je zajištěna kontinuita české regionální politiky (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod, 2014).

Zdroj: European Commission, 2015

Obr.3 Regionální mapa intenzity státní podpory, Česká republika

Výsledky investičních pobídek v ČR

Agentura CzechInvest dojednala v roce 2016 se zahraničními i tuzemskými investory 100 investičních projektů v celkové hodnotě 64,4 miliard korun, které do budoucna vytvoří 12 097 nových pracovních míst. V meziročním srovnání je hodnota výše investic o 20,9 milionů Kč vyšší než v roce 2015 (Výroční zprava CzechInvest, 2016).

Za rok 2016 přijala agentura CzechInvest celkem 81 žádostí o investiční pobídku ze 7 zemí dle původu (vč. České republiky). Investoři přislíbili investovat do majetku více než 2,3 miliard korun, což činí přibližně 28 milionů na investici. Celkový plánovaný počet nových pracovních míst je 9 116 napříč územím ČR, tedy v průměru 112,5 pracovního místa na investici. Průměrná výše investice na jedno vytvořené pracovní místo tak činí v průměru 250 tisíc EUR.

Zdroj: CzechInvest, 2016, s. 12

Obr.4 Počet investičních projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest

Přestože by hlavním cílem investičních pobídek mělo být přilákání zahraničních investorů, situace se vyvíjí opačně. Z 81 společností, které získaly investiční pobídku v tomto období, bylo až 75 investorů z České republiky. Ostatních 6 bylo z Německa, USA, Číny a Švýcarska. Tento fakt se dá vysvětlit tím, že zahraniční firmy zakládají v ČR pobočky nebo dceřiné společnosti již před podáním žádosti o investiční pobídku neboli jsou to zahraniční firmy, které už nějakou dobu působí na českém trhu. A to také vysvětluje skutečnost, že o expanzi žádaly firmy, které již v Česku fungují (a to jak tuzemské, tak i zahraniční). Jen v 9 případech se jednalo o zcela nové investice.

Nejčastěji žádaly firmy z oblasti výroby dopravních prostředků, dále kovodělného a kovozpracujícího průmyslu či gumárenství a plastikářství.

Žádosti o investiční pobídky dle sektoru

Zdroj: CzechInvest, 2016, s. 16

Obr.5 Žádosti o investiční pobídky dle sektoru

Počet nově vytvořených míst je závislý i na odvětví, do kterého se investují prostředky. Nejvíce pracovních míst bude vytvořeno v oblasti autopřemyslu, v němž dostalo investiční prostředky 18 společností, které přislíbily vytvořit 3 992 pracovních míst. Druhým největším odvětvím je výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků s 16 investičními projekty a 840 pracovními místy.

Z celkových 81 žádostí byly celkem 3 projekty kvalifikovány jako strategická investiční akce, 2 ve výrobě a 1 jako technologické centrum. V rámci strategické akce byly v roce 2016 přijaty žádosti o investiční pobídky společnosti Robert Bosch, které byly této společnosti na konci stejného roku Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR přislíbeny. Jedná se historicky o první kombinaci strategické investiční akce ve výrobě a technologickém centru s nárokem na hmotnou podporu pořízení dlouhodobého majetku ve výši 12,5 procenta. Celková investice za oba projekty činí 2,2 miliardy korun a měla by vést k vytvoření 625 nových pracovních míst v okrese České Budějovice. Společnosti žádaly celkem ve 20 případech o hmotnou podporu vytváření nových pracovních míst, přičemž tyto projekty přislíbily vytvořit 3 896 nových pracovních míst v regionech s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti.

Zákoník nestanovuje žádné požadavky na velikost podniku, který může o investiční podporu žádat. Podle údajů za rok 2016 je zřejmé, že většina příjemců státní podpory jsou velké firmy. Z celkových 81 subjektů bylo 67 velkých podniků a 14

podniků spadalo do kategorie malých a středních podniků. Na velikosti podniku záleží strop veřejné podpory, kterou může stát poskytnout. Nejnižší míru podpory získalo v roce 2016 17,4% (8 podniků) a nejvyšší 45% (1 podnik). Většina podniků získala podporu ve výši 20 až 25% uznatelných nákladů (59 podniků) a 13 projektů získalo veřejnou podporu ve výši 35% (CzechInvest, 2017).

2.2 Slovensko

Situace ve Slovenské republice se vyvíjela jinak. Po rozpadu Československa vláda samostatného Slovenska nevěnovala dostatečnou pozornost přilákání zahraničních investorů. V tabulce č. 2 je znázorněn výsledek, kdy byl v letech 1994–1999 objem přílivu FDI na obyvatele Slovenska nižší než v České republice, Polsku, Maďarsku. Jak je patrné z následující tabulky, byl dokonce nižší než v Bulharsku a Rumunsku.

Tab.2 Příliv FDI do zemí střední Evropy v letech 1994–1999

Stát	Příliv FDI (v mil.USD)	FDI na obyvatele (v mil.USD)
Maďarsko	12530	1253
ČR	12425	1206
Litva	1915	766
Estonsko	1033	688
Chorvatsko	2869	637
Slovinsko	1260	630
Polsko	19923	515
Lotyšsko	1627	440
Rumunsko	5638	253
Bulharsko	1762	212
Slovensko	1078	200

Zdroj: Úrad vlády Slovenskej republiky, 2006, s. 14

Na začátku 90. let byla většina FDI zemí střední Evropy směřovaná z několika důvodů do Maďarska. Hlavním důvodem bylo, že vláda Maďarska jako první spustila systém investičních pobídek pro přilákání investorů. Dalším důvodem bylo i to, že v Maďarsku byl již před rokem 1990 relativně vysoký počet společných podniků se zahraničním kapitálem. Vzhledem k tomu, že investiční politika byla v

Maďarsku velice úspěšná, i ostatní země časem zavedly systém investičních pobídek. Výjimkou nebyla ani Slovenská republika, která v roce 2001 zavedla tento systém státní podpory.

Investiční opatření Slovenska, jako každý legislativní dokument, nebyla úplně dokonalá a měla mnoho nedostatků. Chyběl hlavně ucelený systémový přístup k dané problematice. Opatření byla roztříštěná a z časového hlediska se ukazovala jejich nestálost. Často docházelo k tomu, že investor se při rozhodování o realizaci určitého projektu orientoval podle platných předpisů v daném období, avšak při zahájení realizace projektu již byla v platnosti opatření jiná, ale i ta se ještě do doby zahájení výroby mohla změnit. To znamenalo, že podmínky, za kterých se investor rozhodoval, se mohly z hlediska jeho zájmů výrazně změnit. Zákonný rámec poskytování investičních pobídek na Slovensku prošel určitým vývojem. Ten popisují v další části práce.

Pozitivní vliv na nové investice by se měl projevit vytvořením nových pracovních míst, příležitostmi pro uplatnění absolventů a zároveň i vytvořením nových podnikatelských možností pro místní společnosti. Vázanost na konkrétní region je jedním ze základních rysů investičních pobídek a jejich poskytování by mělo podporovat nejen zahraniční, ale i domácí podnikatele.

Příslušná legislativa dělí projekty, které mohou být podpořeny investiční pomocí do čtyř kategorií (SARIO, 2018):

- průmyslová výroba
- technologická centra
- centra strategických služeb
- cestovní ruch

Každá z uvedených kategorií má definované vlastní podmínky, které je třeba splnit k tomu, aby se subjekt mohl o státní podporu ucházet.

Vývoj legislativní úpravy investičních pobídek a agentura SARIO

Poprvé byly investiční pobídky upraveny v rámci zákona o investičních pobídkách, který vstoupil v platnost v roce 2001. V roce 2005 byla vytvořena Pravidla v oblasti poskytování jednotlivé podpory investorům (dále jen Pravidla) s cílem vytvořit

přehledný a efektivní systém udělování investiční podpory. Vycházejí z nařízení Evropské komise a z platných právních norem Slovenské republiky.

V září 2006 bylo Ministerstvem hospodářství vypracováno Schéma regionální podpory, které v listopadu téhož roku schválila i Evropská komise. V platnosti bylo do 31. 12. 2006. Rozdíl mezi Pravidly a Schématem spočíval hlavně v tom, že pokud byla Pravidla schválena vládním usnesením a nebyla schválena EK, Schéma bylo oproti tomu schváleno vládním usnesením i EK. Projekty, při kterých byly žádosti o poskytnutí IS v souladu se Schématem, tudíž nevyžadovaly notifikaci EK, což výrazně urychlilo schvalovací proces. Toto Schéma bylo důvodem, proč bylo koncem roku 2006 podpořeno nejvíce projektů.

Od 1. ledna 2007 začaly platit nové Pokyny k regionální pomoci. Od 1. ledna 2008 vstoupil v platnost nový zákon o investiční podpoře, který nahradil Zákon č. 565 / 2001 Sb. o investičních pobídkách a Schéma státní podpory na podporu regionálního rozvoje č. 1621 / 2007–1000. Oproti současnému zákonu přináší některé zásadní změny. Hlavní změny se týkají oblastí, do kterých budou investice usměrňované. Na základě tohoto zákona bude poskytována regionální investiční podpora a pomoc v zaměstnanosti na investiční projekty nebo na projekty expanze průmyslové výroby, technologických center, center strategických služeb a komplexních středisek cestovního ruchu.

SARIO – Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu je příspěvkovou organizací Ministerstva hospodářství Slovenské republiky, která je financovaná ze zdrojů státního rozpočtu. **Cílem** agentury je nastavit a využít všechny možnosti stimulačních prostředků ke zvýšení přílivu zahraničních investorů a zároveň podpořit slovenské firmy při přeměně na subjekty vysoce výkonné a úspěšné na globalizovaném světovém trhu (SARIO, 2018).

Vize SARIO je pomáhat s transformací Slovenska na technologické, inovační a talentové byznys centrum Evropy, aby se stalo preferovaným partnerem firem uvažujících investovat ve střední Evropě, zrychlovat úspěch slovenské ekonomiky měřitelným způsobem a přispět k jeho kvantitativnímu a kvalitativnímu růstu.

Strategickým výběrem teritorií a sektorového zaměření se SARIO snaží zvýšit podíl investorů, jejichž produkce se vyznačuje vysokou přidanou hodnotou. Strategickým cílem je ve výrazné míře také podpora exportní aktivity slovenských podnikatelských

subjektů tak, aby se odrážela signifikantním způsobem na ukazatelích zahraničního obchodu Slovenska (SARIO, 2018).

Klíčové aktivity pro investice:

- posílením statutu agentury v rámci státní správy vytvářet konkurenceschopné investiční a business-friendly prostředí na Slovensku
- podporovat investiční projekty domácích a zahraničních investorů a také poskytovat doprovodný servis
- nabízet konzultace a řešení v oblasti jednotlivé podpory a nových stimulačních prostředků výhodných oproti konkurenci
- mapovat a vytvářet databáze volných nemovitostí a průmyslových parků
- zajistit asistenci a servis při vytváření společných podniků slovenských firem se zahraničními partnery (joint ventures)

Posílení obchodu:

- zmírnění systémových nevýhod MSP
- snaha o začlenění MSP do strategie ekonomických klastrů – zlepšit spolupráci s potenciálními partnery na úrovni regionů, vysokoškolské a výzkumné sféry
- budování sítě zastoupení, ambasadorů a reprezentantů na strategických teritoriích

Služby SARIO

Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu poskytuje domácím i zahraničním investorům široké portfolio služeb na míru.

Odbor investičních projektů agentury SARIO pracuje na implementaci nastavené strategie pro zvyšování přílivu investic s exportním potenciálem.

Služby na podporu investic:

- prezentace výhod Slovenska jako investiční destinace včetně statistických ukazatelů
- konzultační činnost v oblasti investiční podpory

- asistence při výběru vhodné nemovitosti
- identifikace potenciálních dodavatelů a poskytovatelů služeb
- asistence při provádění investičních projektů
- pomoc při zakládání společnosti na Slovensku
- pomoc při relokaci, vyřizování pracovních povolení a povolení k pobytu
- sektorové a regionální analýzy

Jedním z faktorů, které ovlivňují rozhodnutí investora o lokalizaci jeho investice, je nesporně i objem a struktura pro něj dostupných investičních pobídek. Slovenská republika se vyznačuje výraznými regionálními rozdíly a investiční pobídky jsou jedním z nástrojů, které by měly motivovat investory, aby umístili své nové provozy prioritně v méně rozvinutých regionech, tj. v oblastech s vyšší mírou nezaměstnanosti.

Podmínky pro získání investiční podpory

Je třeba vzít v úvahu následující podmínky pro získání podpory (KPMG, 2017):

- Částka podpory na investice je vyjádřena jako procento způsobilých investičních výdajů, které se v jednotlivých regionech liší od 25% do 35%. Společnosti v odvětví malých a středních podniků mohou získat ještě vyšší částky podpory;
- Procentní hodnoty vycházejí z mapy regionální podpory pro Slovensko, kterou stanoví Evropská komise. Maximální procentní podíl (strop intenzity) je stanoven na 35% pro střední a východní Slovensko a 25% pro západní Slovensko. Investice do Bratislavského kraje nejsou způsobilé pro investiční podporu;
- Cílem podpory je řídit nové investice do regionů s vysokou nezaměstnaností;
- Je běžné, že celková podpora nesmí přesáhnout 20 000 až 30 000 EUR na nové pracovní místo, a to bez ohledu na výše uvedené prahové hodnoty, avšak nedávno schválené projekty překročily tento neformální strop. Proto je vhodné před podáním jakékoli žádosti o podporu projednat balíček investiční pomoci

- Způsobilý investiční projekt musí vytvořit nejméně 40 nových pracovních míst (10 nových pracovních míst pro nejméně rozvinuté regiony) a tato pracovní místa musí být udržována nejméně pět let (podobná podmínka platí pro investiční projekt);
- V případě, že se investiční projekt týká rozšíření, obrát nebo objem výroby se musí zvýšit alespoň o 15%;
- Investiční projekt nemůže začít před podáním žádosti o investiční podporu Ministerstvu hospodářství SR nebo Ministerstvu dopravy pro projekty v oblasti cestovního ruchu;
- V průběhu investičního projektu a pětileté období po dokončení musí investor (ročně) informovat o investičním projektu. Rozhodující je skutečnost, že skutečná výše investice se rovná nejméně 85% projekcí a skutečnému počtu nových pracovních míst na 90% odhadů;
- Neexistuje automatický nárok na investiční podporu podle žádné legislativy na Slovensku a veškerá investiční podpora musí být schválena vládou SR.

Dále mohou investoři požádat o dotace v rámci programů strukturálních fondů EU. Nové programy jsou nastaveny na období 2014–2020. Většina finančních prostředků bude určena na místní a regionální podporu ke zlepšení infrastruktury, zdravotní péče atd. Mnoho programů v rámci programů strukturálních fondů EU bude také zaměřeno na malé a střední podniky. Některé programy však mohou být vhodné pro velké společnosti. Budou k dispozici další významné finanční prostředky EU pro výzkum a inovace (Horizont 2020).

Tab.3 Klíčové podmínky pro různé typy investičních projektů

Centrum sdílených služeb			
Min. hodnota investice	% vlastního kapitálu	Min. počet nových pracovních míst	Ostatní podmínky
400 000 EUR	50%	40	Min. 60% nových pracovních míst obsazeno zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním

Technologická centra			
Min. hodnota investice	% vlastního kapitálu	Min. počet nových pracovních míst	Ostatní podmínky
500 000 EUR	50%	30	Min. 70% nových pracovních míst obsazeno zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním

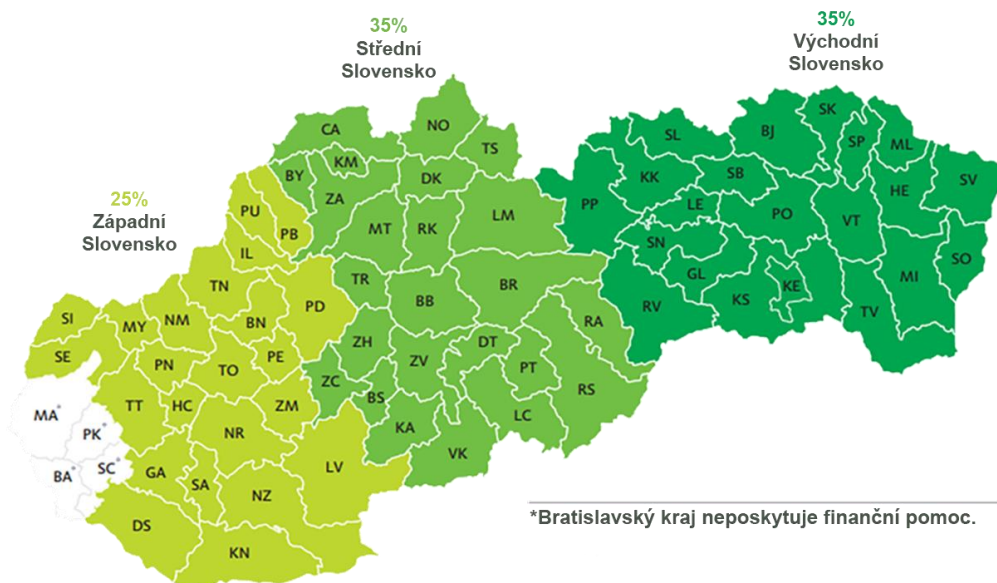
Cestovní ruch			
Míra nezaměstnanosti	% vlastního kapitálu	Min. hodnota investice	% vybavení novými technologiemi
Nižší než průměr na Slovensku	50%	10 mil. EUR	40%
Vyšší než průměr na Slovensku	50%	5 mil. EUR	20%
Vyšší než 135% průměru na Slovensku	50%	3 mil. EUR	20%

Zdroj: KPMG, 2016, s. 31

Investiční podpora může být poskytnuta ve formě:

- dotace na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku
- úlevy na dani z příjmu
- příspěvku na nově vytvořená pracovní místa
- převodu nemovitostí nebo záměny nemovitého majetku za cenu nižší, než je obecná hodnota majetku.

Na rozdíl od České republiky, kde je jednotná míra intenzity finanční podpory, je výše pobídek na Slovensku je určeno regionálním rozdělením státu. Nejvyšší procento státní pomoci při realizaci investic je 35%.

Zdroj: SARIO, 2018

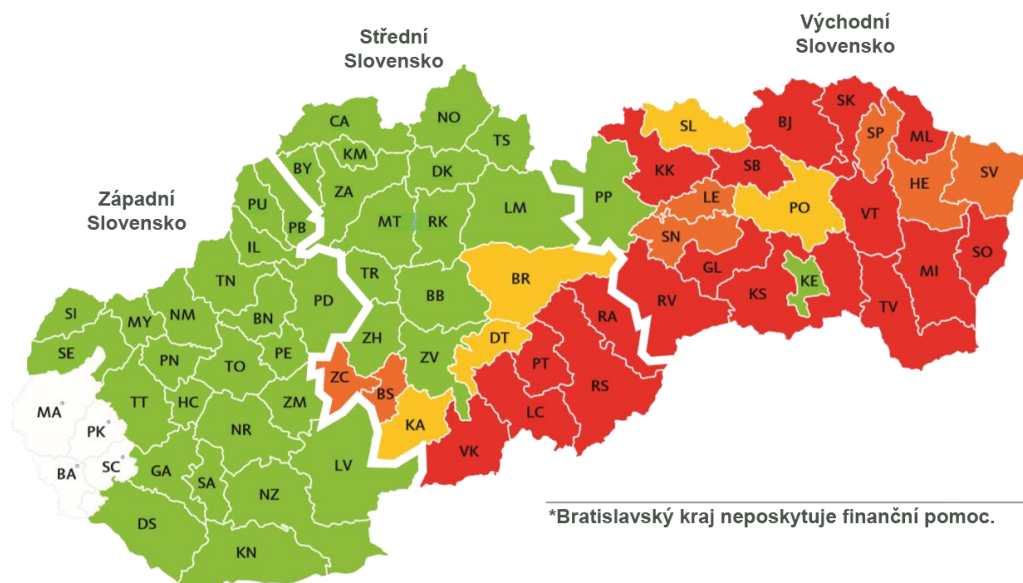
Obr.6 Regionální mapa intenzity státní podpory, Slovensko

Tab.4 Maximální intenzity použitelných forem investiční podpory

	západní Slovensko	střední Slovensko	východní Slovensko
Max. intenzita pomoci (celkově)	25%	35%	35%
Max. výše dotací	25%	35%	35%
Max. úleva na dani z příjmů	25%	35%	35%
Max. příspěvek na nové pracovní místo	územní členění maximální výšky tohoto příspěvku je zobrazeno na následující mapě		

Zdroj: SARIO, 2018

Také na Slovensku je stanovena maximální výše příspěvku k vytvoření pracovního místa. Příspěvek je poskytován dle Nařízení vlády SR č. 219/2015 Z. z. Maximální příspěvek je závislý na zóně, do níž směřuje investice, a na typu projektu. Hodnoty jsou uvedeny v následující tabulce a na obrázku.

Zdroj: SARIO, 2018

Obr.7 Mapa regionálního rozdělení maximální výše příspěvku na nové pracovní místo

Tab.5 Maximální příspěvek na nové pracovní místo

NA 1 NOVÉ PRACOVNÍ MÍSTO V
PRŮMYSLOVÉM ODVĚTVÍ (EUR)

	západní Slovensko	střední Slovensko	východní Slovensko
Zóna A	15 000	30 000	30 000
Zóna B	6 000	10 000	10 000
Zóna C	5 000	9 000	9 000
Zóna D	x	x	x

NA 1 NOVÉ PRACOVNÍ MÍSTO V CENTRU
STRATEGICKÝCH SLUŽEB (EUR)

	západní Slovensko	střední Slovensko	východní Slovensko
Zóna A	18 000	30 000	30 000
Zóna B	6 000	6 000	6 000
Zóna C	6 000	6 000	6 000
Zóna D	6 000	6 000	6 000

NA 1 NOVÉ PRACOVNÍ MÍSTO V
TECHNOLOGICKÉM CENTRU (EUR)

	západní Slovensko	střední Slovensko	východní Slovensko
Zóna A	30 000	30 000	30 000
Zóna B	10 000	10 000	10 000
Zóna C	10 000	10 000	10 000
Zóna D	10 000	10 000	10 000

NA 1 NOVÉ PRACOVNÍ MÍSTO V
CESTOVNÍM RUCHU (EUR)

	západní Slovensko	střední Slovensko	východní Slovensko
Zóna A	30 000	30 000	30 000
Zóna B	10 000	10 000	10 000
Zóna C	5 000	9 000	9 000
Zóna D	x	x	x

Zdroj: SARIO, 2018

Dopad investiční politiky

Slovensko má dlouhodobou tradici v několika průmyslových odvětvích, jde například o strojírenský, chemický, elektrotechnický, dřevozpracující a potravinářský průmysl. Stalo se jedním ze světových lídrů v automobilovém průmyslu poté, co se světoví výrobci automobilů PSA (Trnava) a KIA Motors (Žilina) přidali k již dříve tradiční firmě Volkswagen v Bratislavě. Slovenský automobilový průmysl se přibližuje k pokošení hranice produkce více než milionu aut ročně a již několik let za sebou patřilo Slovensku světové prvenství v počtu vyrobených aut na obyvatele (SARIO, 2016).

V budoucnu se však chce Slovensko více orientovat na podporu produkce a služeb s vyšší mírou přidané hodnoty i na podporu ICT, SSC a zejména výzkumně-vývojových projektů. Jedním ze strategických kroků Slovenska v rámci přílivu zahraničních investic je i výrazná podpora a prezentace domácího výzkumně-vývojového prostředí. Kvalitní a rozvinutý výzkum a vývoj patří mezi klíčové znaky vyspělých zemí a výrazně napomáhá růstu hospodářské úrovně země, udržitelnému rozvoji a je úzce svázán s podporou znalostní společnosti a ekonomiky založené na inovacích.

Agentura SARIO sleduje vývoj ve vybraných odvětvích a vypracovává analýzy. Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu hodnotí rok 2016 jako mimořádně úspěšný. Jde o nejlepší výsledky za posledních 5 let z hlediska nejen počtu projektů, ale i tvorby nových pracovních míst.

Tab.6 Počet ukončených projektů v letech 2012–2016

ROK	2012	2013	2014	2015	2016
Počet ukončených projektů	18 ukončených projektů	18 ukončených projektů	25 ukončených projektů	23 ukončených projektů	29 ukončených projektů
Potenciál ukončených projektů	cca 466 mil. EUR investic, cca 3 300 nových pracovních míst	cca 442 mil. EUR investic, cca 3 700 nových pracovních míst	cca 170 mil. EUR investic, cca 4 600 nových pracovních míst	cca 1,74 mld. EUR investic, cca 7 400 nových pracovních míst	cca 930 mil. EUR investic, cca 7 500 nových pracovních míst

Zdroj: SARIO, 2016

Vysoce pozitivním trendem, který je výsledkem činnosti agentury, je vznik a příchod nových investic s vyšší přidanou hodnotou – R & D centra, technologická a designérská centra, dále multiplikační efekt investic na subdodavatelskou síť a vyšší počet investic velkého rozsahu (nad 100 mil. eur), které mají výrazně větší potenciál regionálního rozvoje. Pozitivně lze hodnotit příchod investic do R & D center (2 ukončené projekty) a center sdílených služeb (4 ukončené projekty) v roce 2016.

Nové investiční projekty

Agentura v roce 2016 zaevidovala 79 nových investičních projektů směřujících primárně do následujících odvětví – výroba komponentů pro automobilový průmysl, elektrotechnika, zpracování kovů, potravinářský průmysl a centra sdílených / strategických služeb. Značná část projektů by mohla směřovat do regionů s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Uzavřené investiční projekty

V průběhu roku 2016 bylo uzavřeno 29 investičních projektů, jejichž realizace má potenciál vytvořit okolo 7 500 nových přímých pracovních míst a sumární výše investic by měla dosáhnout 930 mil. eur. V 19 případech šlo o zřízení nových provozů, v 10 případech o expanzní projekty zavedených společností. Zahraniční investoři pocházejí z Německa, Jižní Koreje, zemí západní Evropy (Velká Británie, Španělsko, Dánsko, Švýcarsko), ale také z Japonska, Číny, Řecka a České republiky (SARIO, 2016).

Příchod nové automobilky Jaguar Land Rover se v uvedených hodnotách projevil jen v menší míře, protože z 29 projektů jsou (sub)dodavatelé této investice zastoupeni jen ve 3 případech (Gestamp, Automotive Interior Systems, Arlington Automotive). Dá se tedy očekávat, že výraznější multiplikační efekt investice Jaguar Land Rover se projeví až v následujících dvou letech.

Z dlouhodobého hlediska je důležitým ukazatelem úspěchu získávání nových investic a vývoj počtu rozpracovaných investičních projektů.

Tab.7 Počet rozpracovaných projektů

Rok	2013	2014	2015	2016
Počet rozpracovaných projektů	50	44	60	66
Potenciální výše investic (mld. EUR)	1,35	1,74	2,2	1,8
Potenciální počet nových pracovních míst	11 500	16 000	16 000	23 800

Zdroj: SARIO, 2016

2.3 Polsko

Polská agentura pro investice a obchod

Polská agentura pro investice a obchod (dříve Polská agentura pro informace a zahraniční investice) pomáhá investorům vstoupit na polský trh a najít ty nejlepší způsoby, jak využít dostupné možnosti. Řídí investory prostřednictvím všech základních správních a právních postupů, které projekt zahrnuje. Podporuje také firmy, které již působí v Polsku. Zajišťuje rychlý přístup ke komplexním informacím týkajících se právních a obchodních záležitostí a investic, pomoc při hledání vhodných partnerů a dodavatelů spolu s novými místy.

Posláním agentury je také vytvářet pozitivní obraz Polska po celém světě, který podporuje export polského zboží a služeb. Aby byly investorům poskytnuty co nejlepší služby, zřídila agentura síť Regionálních středisek pro investory po celém Polsku, jejichž cílem je zlepšit kvalitu regionálních investorských služeb a také zajistit přístup k nejnovějším informacím – například k nejnovějším nabídkám investic a k regionálním mikroekonomickým údajům. Odborní pracovníci specializovaných kanceláří byli vyškoleni agenturou a jsou financováni z fondů místních orgánů. Dalším úkolem je pracovat jako vazba mezi investory a místními orgány.

Polská agentura pro informace a zahraniční investice (PAIILZ) byla založena dne 24. června 2003, a to v důsledku fúze Státní zahraniční investiční agentury (PAIZ) a Polské informační agentury (PAI). Agentura ve svých činnostech využívá "dědictví" svých předchůdců.

Státní agentura zahraničních investic (PAIZ) vznikla v roce 1992 jako akciová společnost pod státní pokladnou. Jejím hlavním cílem byla podpora polského ekonomického rozvoje prostřednictvím aktivit, které zvýšily příliv zahraničních

investic. V roce 1997 na VIII. Světové úmluvě agentur pro podporu investic získala PAIZ titul Nejlepší evropské agentury na podporu investic.

Polská informační agentura (PAI) byla založena v roce 1991 jako přestavba polské agentury Interpress z vládní agentury na instituci, jejímž hlavním cílem bylo podpořit Polsko v zahraničí. Více než 12 let PAI realizovala tento cíl prostřednictvím informačních, publikačních, výstavních a tiskových aktivit.

Forma podpory

Podpora je poskytována ve formě grantu na základě dohody uzavřené mezi ministrem hospodářství a investorem. Dohoda stanoví podmínky pro poskytnutí dotace, která se vyplácí úměrně stupni plnění závazků investora.

Příjemci

Podporu mohou žádat podniky, které plánují investice do následujících prioritních oblastí:

- automobilový sektor
- elektronické a domácí spotřebiče
- odvětví letectví
- biotechnologický sektor
- odvětví zpracování potravin
- odvětví moderních služeb
- výzkum a vývoj (R & D)

Žádost o podporu mohou podat také společnosti, které plánují investice do výroby v jiných odvětvích, pokud minimální způsobilé náklady projektu činí 750 m PLN a minimálně 200 nových pracovních míst nebo 500 mld. PLN a 500 nových pracovních míst (významné investice).

Program poskytuje podporu pro investice ve dvou následujících kategoriích:

Podpora vytváření nových pracovních míst (grant na zaměstnání)

Tab.8 Podpora vytváření nových pracovních míst

Sektor	Počet zaměstnanců	Min. výše investice	Max. výše podpory
Výroba ¹ - autoprůmysl - biotechnologický - elektronický a elektrotechnický - letecký - potravinářský	250	9,4 milionů EUR	752 až 3 667 EUR ²
BSS	250	0,35 milionů EUR ³	
R&D	35	0,23 milionů EUR ⁴	
Ostatní výrobní odvětví	200 nebo 500	176 milionů EUR nebo 117,5 milionů EUR	

Zdroj: PAIH, 2018

Výše příspěvku na zaměstnání závisí mimo jiné na:

1) v případě výrobních projektů:

- počtu nově vytvořených pracovních míst,
- procentu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním,
- umístění,
- investičních výdajích,
- sektoru,
- přitažlivosti produktů na mezinárodních trzích;

2) v případě projektů služeb:

- počtu nově vytvořených pracovních míst,
- procentu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním,
- umístění, složitosti procesů poskytovaných společnostmi

¹ Podpora se neposkytuje investičním projektům v okresech, kde je míra nezaměstnanosti nižší než 75% průměru země

² Plus 20% pro umístění ve východním Polsku

³ Bez nákladů na pronájem kancelářských prostor

⁴ Bez nákladů na pronájem kancelářských prostor

Podpora pro nové investice (investiční grant)

Tab.9 Podpora pro nové investice

Sektor	Počet zaměstnanců	Min. výše investice	Max. výše podpory
Výroba ⁵ - autoprůmysl - biotechnologický - elektronický a elektrotechnický - letecký - potravinářský	50	37,6 milionů EUR	1,5% až 7,5% uznatelných nákladů ⁶
Významné investice	200 nebo 500	176 milionů EUR nebo 117,5 milionů EUR	
R&D	35	2,3 milionů EUR	až 10% uznatelných nákladů

Zdroj: PAIH, 2018

Výše investičního grantu závisí mimo jiné na:

- počtu nově vytvořených pracovních míst,
- investičních výdajích na zaměstnance,
- umístění.

V rámci programu je podpora poskytována výhradně investičním projektům, jejichž dokončení v Polsku je podmíněno získáním finančního příspěvku ze státního rozpočtu. Provozovatelem programu a orgánem poskytujícím státní podporu je ministerstvo hospodářství. Každý projekt podléhá individuálnímu hodnocení výboru na základě podrobných kritérií stanovených v programu.

Regionální rozdělení výše podpory

Podle nové mapy budou oblasti s HDP na obyvatele nižší než 75% průměru EU - pokrývající 86,3% obyvatel Polska - nadále vhodné pro regionální investiční

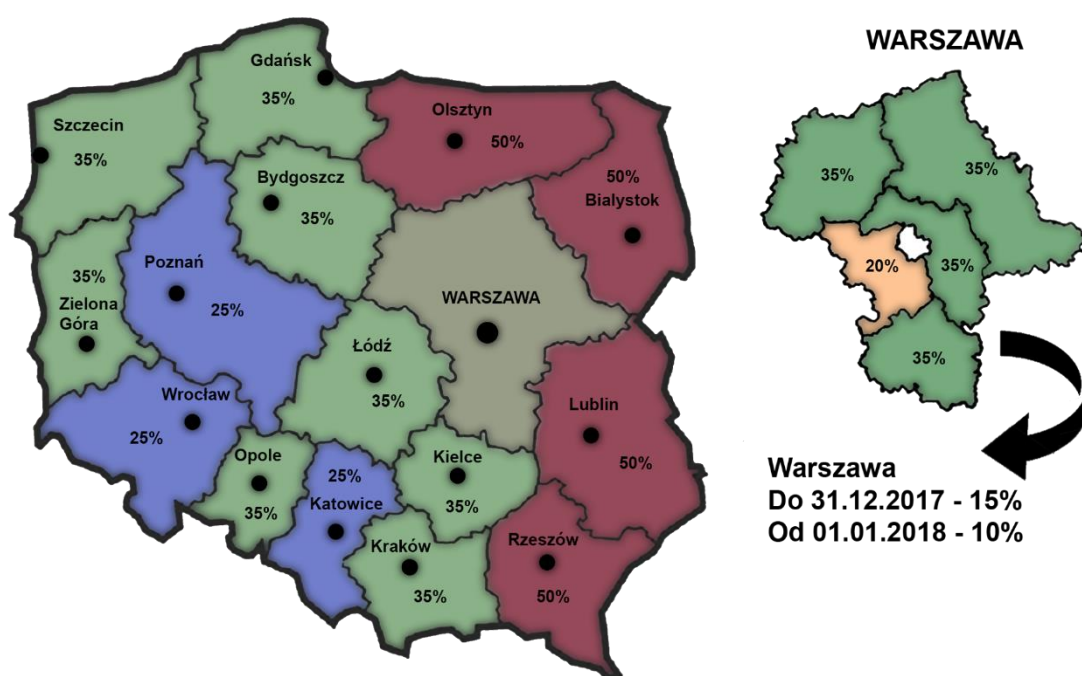
⁵ Podpora se neposkytuje investičním projektům v okresech, kde je míra nezaměstnanosti nižší než 75% průměru země

⁶ Plus 20% pro umístění ve východním Polsku

podporu s maximální intenzitou podpory v rozmezí od 25% do 50% způsobilých nákladů na příslušné investiční projekty.

Navíc bude mít nárok na podporu v maximální intenzitě od 10% do 35% region Mazowieckie (kolem Varšavy) - což představuje 13,7% polské populace, neboť jeho HDP na obyvatele již není nižší než 75% průměru EU. Důvodem je, že regionální podpora má prospět nejvíce znevýhodněným regionům Evropy.

Maximální míra podpory se vztahuje na investice velkých podniků. Může se zvýšit o 10% pro investice středních podniků a o 20% pro malé společnosti.

Zdroj: European Commission, 2014

Obr.8 Regionální mapa intenzity státní podpory, Polsko

Výsledky investičních pobídek

Za rok 2015 schválila PAIH 56 investičních projektů (data od roku 2016 nejsou k dispozici.). Celková hodnota podpořených projektů přesahuje 766,9 milionu EUR a deklarovaná zaměstnanost v souvislosti s plánovanými investicemi by v příštích několika letech představovala přibližně 9 098 osob.

Z hlediska počtu projektů zprostředkovaných společnostmi PAIiZ převládaly výrobní investice nad BSS, a to s rozpětím 4% (tzn. BSS – 48%, tj. 34 projektů, výrobní investice – 52%, tj. 37 projektů). 58 projektů bylo reinvesticemi, zbylých 13 bylo implementováno jako nově příchozí (PAIH, 2018).

Mezi podporovanými projekty byly nejpočetnější skupinou investice z následujících odvětví:

Tab.10 Počet investičních projektů dle sektoru v r. 2015

Sektor	Počet projektů	Investiční výdaje (v mil. EUR)	Počet nových pracovních míst
R&D	14	61,9	969
BSS + ICT	11	28,7	3790
Autoprůmysl	12	158,5	1858
Letectví	4	64,8	451
Potravinářství	3	134,7	244

Zdroj: PAIH, 2018

Ve statistikách PAIiZ, které se týkají dokončených investičních projektů, hrají hlavní roli dvě země. Spojené státy americké jsou nesporným lídrem, pokud jde o investiční rozhodování a objem zaměstnanosti. Americké společnosti vyvinuly 17 investičních projektů a plánují vytvořit téměř 3,5 tisíce nových pracovních míst. Projekty ze zahraničí budou realizovány v osmi různých lokalitách po celém Polsku. Druhým největším investorem je Německo. Němečtí podnikatelé vstupují do Polska s 8 projekty a zaměstnávají 835 zaměstnanců. Stojí za zmínku, že čtvrté místo patří polským společnostem s 5 investičními projekty, především v oblasti výzkumu a vývoje moderních IT center. Tyto projekty vytvoří 558 nových pracovních míst pro vysoce kvalifikované zaměstnance.

Mezi podporovanými projekty byly největší skupinou investice z následujících zemí:

Tab.11 Počet realizovaných projektů dle země původu v r. 2015

Země původu	Počet projektů	Investiční výdaje (v mil. EUR)	Počet nových pracovních míst
USA	17	196,2	3325
Německo	8	125,1	835
Jižní Korea	5	130	731
Polsko	5	93,7	558
Švýcarsko	4	11,5	240

Zdroj: PAIH, 2018

V roce 2015 bylo Polsko vnímáno podnikateli jako velmi atraktivní místo pro jejich investice. Není divu, že jsme byli svědky mnoha reinvestic a řady zcela nových projektů, které budou v Polsku zřízeny. Investiční pobídky pro firmy jsou jedním z nejdůležitějších faktorů při výběru lokality. V některých oblastech Polska může státní podpora velkých společností dosáhnout až 50% způsobilých investičních nákladů, což je nejvyšší hodnota povolená v Evropské unii.

Počet uchazečů byl v roce 2015 dokonce vyšší než v předchozích letech, neboť to byl poslední rok, kdy byly pobídky dostupné v takové formě, jak je popsáno výše. Od roku 2016 se provádějí změny jak v celém systému investičních pobídek, tak i v metodice výpočtu dat, a proto nejsou k dispozici žádná relevantní data, která by mohla posloužit analýze a řešení problémů této diplomové práce.

2.4 Maďarsko

Maďarská agentura na podporu investic (**HIPA**) je národní investiční propagační organizací řízenou ministerstvem zahraničních věcí a obchodu. Bezplatně poskytuje profesionální konzultační služby zainteresovaným společnostem v modelu služby one-stop-shop, který je podporuje při výběru místa podnikání, poskytování motivačních nabídek na míru a informací o otázkách státní podpory a při identifikaci investičních možností a jednání s veřejnými orgány. HIPA působí v úzké spolupráci s diplomaty v zahraničí, kteří prosazují zahraniční obchodní aktivity

a pomáhají posilovat maďarské zahraniční obchodní vztahy na 117 místních zastoupeních v 84 zemích.

Maďarská agentura na podporu investic má za cíl propojit potenciální finanční a strategické investory s maďarskými projekty, které potřebují investice. HIPA zpracovává neustále rostoucí databázi, která se v současné době skládá ze 44 investičních projektů v několika průmyslových odvětvích v celkové hodnotě 1,049 miliard EUR. Těmito odvětvími jsou:

- zemědělství a potravinářství
- výrobní průmysl
- inovace
- nemovitosti

Tato sbírka nabízí potenciálním investorům vysoce kvalitní, předběžně kontrolované, právně průhledné a připravené investiční příležitosti. Průměrné rozpočty projektů se pohybují od 1,5 milionu EUR do 150 milionů EUR.

V případě jakéhokoli zájmu o projekty může HIPA pomoci investorům při organizaci setkání s vlastníky projektů a při poskytnutí podrobnějších informací o vybraném sektoru a určitém projektu. Kromě předběžně ověřeného portfolia projektů je HIPA rovněž připravena identifikovat potenciální cílové společnosti, které by uspokojily žádosti investorů o nakupování a akvizice. HIPA také usnadňuje investorům úspěšnou přípravu a prezentaci jejich projektů, a to pomocí neustálých konzultací a specializovaných vzdělávacích kurzů.

Oddělení investičních projektů HIPA je odpovědné za vytváření úspěšné spolupráce mezi maďarskými společnostmi a finančními vynálezci, tj. nalezení maďarských nebo zahraničních investičních fondů pro projekty, které splnily objektivní kritéria pro výběr. V současné době je v portfoliu HIP 44 projektů s investiční hodnotou téměř 1 276 milionů EUR, individuální investiční potřeby se pohybují od 1,5 milionu EUR do 150 milionů EUR. Devět projektů našlo investory v roce 2016 a několik projektů je v současné době investory vyhodnocováno.

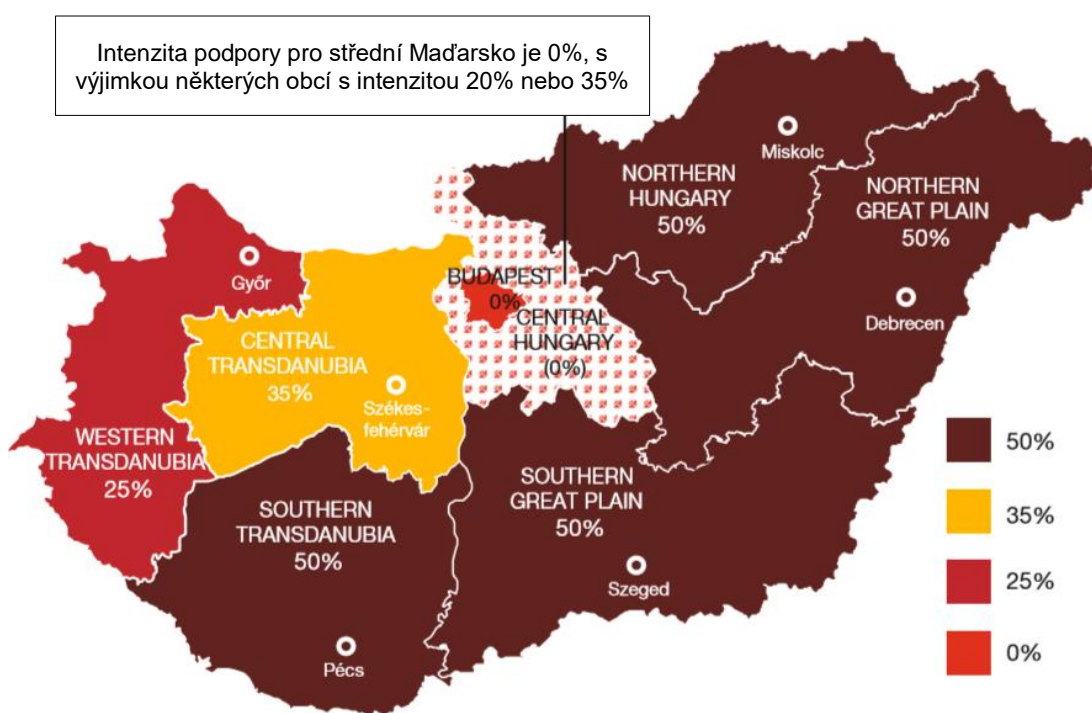
Obecné charakteristiky žádostí o grant

Obecným znakem grantových programů je, že žadatel musí mít určité procento vlastních zdrojů (vlastní zdroje nebo půjčky), jaké jsou definovány v podmínkách

žádosti. Investice musí být provedena do 2 let od podpisu smlouvy a musí být obvykle provozována nejméně dalších 5 let. Postupy zadávání veřejných zakázek musí být rovněž provedeny s ohledem na zboží, stavbu a jiné služby zakoupené v rámci programu v případě, že hodnota investice dosáhne limitů stanovených zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Dotace a pobídky

Jednou z hospodářských výhod Maďarska je široká škála dostupných pobídek, které vláda nabízí ke zvýšení konkurenceschopnosti. **Regionální podpora z maďarských fondů:** maximální intenzita regionální podpory v Maďarsku se pohybuje mezi 20% a 50%, kromě Budapešti a několika měst středního Maďarska, kde nelze poskytnout žádnou regionální podporu.

Zdroj: PricewaterhouseCoopers Auditing Ltd, 2017, s. 1

Obr.9 Regionální mapa intenzity státní podpory, Maďarsko

Maximální míra podpory činí 50% v severním Maďarsku, v severní části Velké nížiny, v jižní části Velké nížiny a v jižní Transdanubii; 25% v západní části Zadunajska; 35% v regionu střední Transdanubie; a 0%, 20% nebo 35% ve středo-maďarském regionu. Části středního Maďarska nejsou způsobilé k získání jakéhokoli financování, protože jsou mnohem bližší průměru EU z hlediska vývoje.

Maximální dostupná intenzita pobídek se snižuje, pokud se jedná o velkou investici (přesahuje 50 milionů EUR). Pokud se jedná o investiční projekt v hodnotě 50 až 100 mil. EUR, lze na základě mapy regionální podpory uplatnit 50% podpory, zatímco při investici nad 100 milionů EUR bude maximální intenzita podpory činit jen 34% (European Commission, 2014).

VIP hotovostní dotace

Problém investiční politiky Maďarska spočívá v tom, že většina pobídek spolufinancovaných EU je přístupná pouze malým a středním podnikům nebo konsorciím, které zahrnují alespoň jeden malý a střední podnik. Proto zátěž na podporu investic byla posunuta na zdroje dotace financovaných výlučně ze státního rozpočtu (vývoj daňových úlev, hotovostní granty podle uvážení vlády, často označované jako "VIP hotovostní granty"). Tyto dotace jsou k dispozici pouze na základě jednotlivých vládních rozhodnutí. Hlavním cílem je přilákat investice do odvětví výroby (greenfield, brownfield investic nebo rozšíření kapacity) a sektorů sdílených služeb.

Pro investice do **výrobních aktiv** jsou minimálními kritérii: 5 až 20 milionů EUR a 50 – 100 nových pracovních míst v závislosti na místě. Intenzita podpory je podle mapy regionální podpory.

V případě **vytváření pracovních míst** minimální kritéria jsou 10 milionů EUR a 50 – 100 nových pracovních míst v závislosti na místě. Intenzita podpory je podle mapy regionální podpory.

Existuje také příležitost pro **investice náročné na technologii** ve výši minimálně 30 milionů EUR bez konkrétního počtu nových pracovních kritérií. Intenzita podpory činí maximálně 25% intenzity regionální podpory.

V případě založení nebo rozšiřování **SSC** musí být vytvořeno minimálně 50 nových pracovních míst a není stanovena minimální investiční částka. Intenzita podpory je podle mapy regionální podpory.

Daňové úlevy

Existuje široká škála daňových zvýhodnění pro nové investice a výzkum a vývoj. Maďarsko poskytuje osvobození od daně u holdingových struktur, kapitálové zisky z akcií a duševního vlastnictví za určitých podmínek jsou osvobozeny od daně, a

50% daňové úlevy lze uplatnit na příjmy z licenčních poplatků. Neexistuje žádná srážková daň z dividend, úroků a licenčních poplatků uhrazených maďarskou společností zahraniční společnosti. Maďarsko má rozsáhlou mezinárodní smlouvu s více než 80 zeměmi o zamezení dvojího zdanění.

Výsledky investiční politiky

Podpora investic v Maďarsku v roce 2016 zlomila všechny předešlé rekordy: v případě 71 investičních projektů byla s podporou Maďarské agentury pro podporu investic (HIPA) přijata kladná rozhodnutí. V důsledku toho byly v Maďarsku přijaty přímé zahraniční investice ve výši více než 3 243 milionů EUR a vytvořilo se 17 647 nových pracovních míst. V maďarském investičním prostředí je příznivý trend, díky němuž se podíl reinvestic zvyšuje. HIPA měla vynikající výkonnost také na základě počtu projektů, investovaných prostředků a vytvořených pracovních míst.

Obliba Maďarska se mezi zahraničními investory stále zvyšuje, což je dobře dokázáno skutečností, že HIPA byla v minulých letech úspěšně řízena a každoročně sjednávala rostoucí počet projektů. Po vynikajícím vývoji v roce 2015 se v Maďarsku v roce 2016 zvýšily úspěchy podpory investic: 71 projektů uzavřených kladnými rozhodnutími investorů představuje meziroční nárůst o 6%. Z hlediska země původu se investoři nejvíce zabývali projekty z Německa (15), Spojených států amerických (14) a ze Spojeného království a Švýcarska (oba 6), ovšem maďarské společnosti se podílely také na 7 pozitivních rozhodnutích (HIPA, 2017).

Při zkoumání objemu investic a počtu vytvořených pracovních míst je tento nárůst ještě výraznější oproti roku 2015: celkový objem 3,2 miliardy EUR představuje nárůst o 131%, z hlediska počtu pracovních míst o 17 647 osob znamená 36% meziročního nárůstu. Pokud jde o zemi původu, dominance Německa je významná (52% z celkového objemu a 32% všech pracovních míst), zatímco druhé jsou v obou případech Spojené státy americké (12,3% objemu a 19% pracovních míst). Vzhledem k nedávnému projektu Samsung v Gödu se Jižní Korea stala třetím největším investorem co do objemu, zatímco v důsledku rozšíření LEGO v Nyíregyháze je Dánsko zemí, která vytváří třetí nejvyšší počet pracovních míst (HIPA, 2017).

Při pohledu na sektorové trendy lze říct, že v roce 2016 dominoval automobilový průmysl: v tomto odvětví bylo 25 investičních projektů, které tvořily 66% celkového

objemu investic a 44% objemu nově vytvořených pracovních míst. Sektor sdílených služeb (SSC) je i nadále silný, a to s 12 projekty a téměř 2 500 novými místy s vysokou přidanou hodnotou, a své třetí místo (8 projektů a 1 422 pracovních míst) si udržel potravinářský průmysl. Pokud jde o objem investic, sektor elektroniky je druhý s hodnotou přes 341 milionů EUR a potravinářský průmysl je rovněž třetí s téměř 258 miliony EUR (HIPA, 2017).

Tab.12 Výsledky realizovaných projektů dle odvětví

	Počet projektů	Počet nově vytvořených pracovních míst	Objem investic (v mil.EUR)
Autoprůmysl	25	7 765	2 140
SSC	12	2 500	322
Potravinářský průmysl	8	1 422	258

Zdroj: HIPA, 2017

Příznivý obraz maďarskému investičnímu prostředí mezi investory dodává skutečnost, že 55 z 71 úspěšně vyjednaných projektů zahrnovalo expanzi a rozvoj kapacit firem, které již byly v Maďarsku založeny. Srovnání s 68% v roce 2015 a se 77% v loňském roce naznačuje, že již existující společnosti se v Maďarsku cítí dobře a nadále zemi projevují důvěru.

Maďarské investiční prostředí je stále častěji uznáváno i v zahraničí: na několika seznamech investiční přílohy časopisu Financial Times pro časopis fDi, který je v profesionálních kruzích vysoce prestižní, mají maďarská města a regiony významné místo: mezi evropskými městy a regiony Budoucnost 2016/17 je kromě Budapešti zmínka o Gyóru a regionech Střední Maďarsko a Zadunajsko. Maďarsko na základě výsledků publikovaných časopisem z roku 2015 získalo v jiném pořadí druhé místo na světě a první místo v Evropě v projektech na zelené louce.

2.5 Rakousko

ABA (**Austria Business Agency**) - Invest in Austria, je národní propagační agentura, která je prvním kontaktním místem pro zahraniční společnosti, usilující o založení vlastního podnikání v Rakousku. Agentura poskytuje profesionální konzultační služby firmám, které se zajímají o založení podnikatelské činnosti v Rakousku, se zaměřením na všechny záležitosti relevantní pro výběr vhodného

místa. Kromě toho společnost poskytuje podrobné informace o Rakousku jako podnikové lokalitě a proaktivně přistupuje k potenciálním investorům. Zhruba 30 zaměstnanců pracuje v centrále firmy ve Vídni a zpracovává projekty z Evropy, USA, Kanady a Asie. Veškeré služby poskytované společností ABA – Invest in Austria jsou bezplatné.

Rakousko nabízí zahraničním investorům široké spektrum investičních pobídek, dotací a například pomoc malým a středním podnikům, podporu výzkumu a vývoje a opatření na podporu investic a technologií. Typ financování se pohybuje od hotovostních dotací a úrokových dotací až po úvěrové záruky. Toto mimořádně rozsáhlé portfolio pobídek umožňuje společně využít motivační programy přizpůsobené jejich individuálním požadavkům.

Kromě plnění priorit EU musí individuální dotace nebo jakákoli kombinace grantů dodržovat maximální limity financování EU pro dotace. Politika podpory investic prováděna Evropskou unií stanovila maximální přípustné limity na pobídky pro konkrétní projekty, které závisí na velikosti žádajícího podniku (např. vyšší míra financování pro malé a střední podniky), konkrétním umístění investice (viz. mapa regionální pomoci) a charakteru investice.

Mezi klíčové **nástroje financování** patří:

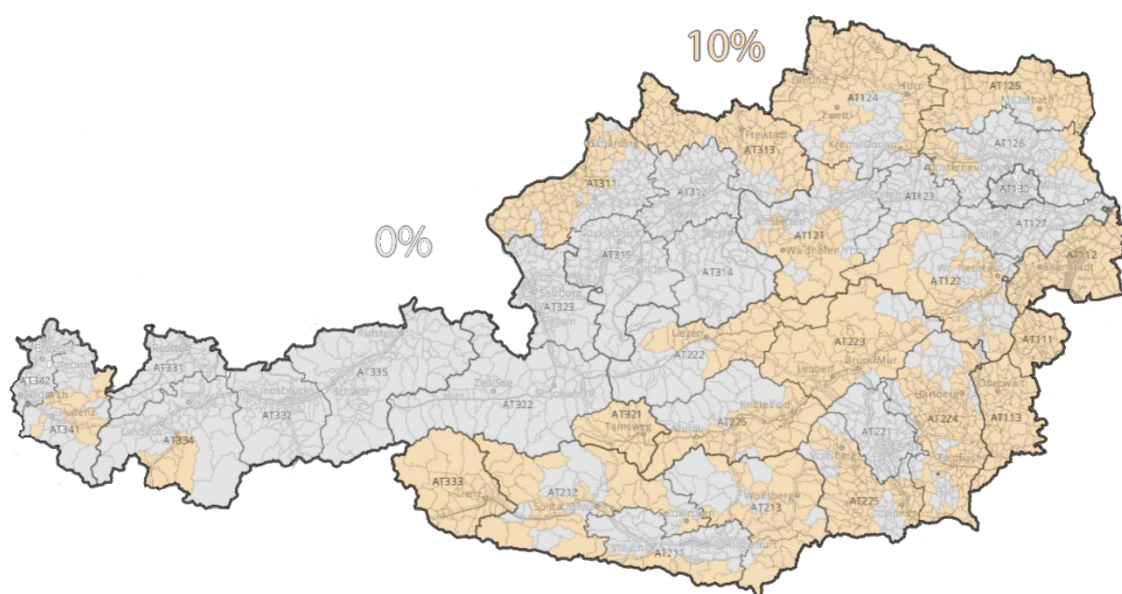
- dotace
- nízkouročené úvěry
- záruky (např. záruky na vývoz)
- rizikový kapitál
- daňové pobídky

Takové poskytnuté financování je financováno z veřejných zdrojů.

Maximální úrovně podpory

V rakouských regionech, které mají nárok na podporu, činí pobídky maximálně 10% celkových nákladů u velkých podniků, až do maximální výše 20% pro středně velké podniky a maximálně 30% pro malé podniky. Malé a střední podniky mají navíc nárok na bonus MSP na projekty v oblasti výzkumu, vývoje a životního prostředí: + 20% pro malé podniky; + 10% u středních podniků (ABA, 2016).

Evropská unie využívá Evropský fond pro regionální rozvoj na podporu investičních projektů ve schválených rakouských rozvojových regionech od roku 1995. Mapa regionální podpory pro Rakousko definuje regiony způsobilé pro státní regionální investiční podpory podle pravidel EU pro státní podporu a stanoví maximální míru podpory pro podniky v oprávněných regionech. Nová mapa regionální podpory je platná od 1. července 2014 do 31. prosince 2020. Rakouská mapa regionální pomoci pokrývá téměř 26 procent obyvatelstva (European Commission, 2014).

Zdroj: ABA, 2016, s. 2

Obr.10 Regionální mapa intenzity státní podpory, Rakousko

Jaké projekty jsou způsobilé pro regionální podporu?

„Počáteční investice“ jsou výlučně způsobilé pro regionální podporu; to zahrnuje investice do hmotného i nehmotného majetku za předpokladu:

- vytvoření nového podniku
- rozšíření kapacity existujícího podnikatelského subjektu
- diverzifikace činnosti stávajícího podnikatelského subjektu
- změn výrobního procesu (inovace procesů)

Další kritéria pro regionální podporu:

1) Minimální investiční hodnota

- pro procesní inovace se musí rovnat odpisům kapitálového majetku pro všechna podkladová aktiva projektu za poslední tři roky
- pro projekty diverzifikace produktů se musí rovnat trojnásobné účetní hodnotě všech pokračujících aktiv (podle rozvahy)

2) **Minimální podíl z vlastních prostředků** ve výši 25% (bez podpory)

3) **Doba držby investice:** 5 let pro velké podniky a 3 roky pro malé a střední podniky po dokončení projektu

4) **Snížená míra podpory pro velké projekty** (velký projekt = jednotná investice vyšší než 50 milionů EUR). Maximální míra podpory v tomto případě činí:

- u investic přesahujících 50 milionů EUR (do max. výše 100 milionů EUR): 5%
- u investic s hodnotou více než 100 milionů EUR: 0% (ABA, 2016).

Následující obchodní aktivity mohou přilákat veřejné dotace:

- investice do zařízení jsou podporovány investičními granty v kontextu programů regionálních subvencí
- podpora nového podnikání podle Prohlášení o novém založení podniku (Neugründungsförderungsgesetz) stanoví také speciální daňové úlevy a osvobození od poplatků pro začínající podniky a dědictví
- výzkum a vývoj: typické projekty výzkumu a vývoje mohou být dotovány až 50% v závislosti na zaměření výzkumu a regionu, ve kterém bude projekt realizován atd (ABA, 2016)
- velký a flexibilní program podpory splňuje potřeby investorů v Rakousku na mezinárodní i na státní úrovni. Během posledních několika let Rakousko výrazně zvýšilo svou atraktivitu jako obchodní místo. Státní podnikatelská společnost Austrian Business Agency (ABA – www.aba.gv.at) velmi podporuje zahraniční investory.

Vládní politika a pobídky

Pobídky, které budou uděleny investorům, závisí především na typu projektu, geografickém umístění, používaných technologiích a počtu vytvořených pracovních míst. Hlavním zaměřením dostupných pobídek jsou malé a střední podniky (MSP).

Evropská unie považuje malé a střední podniky za způsobilou cílovou skupinu pro podporu investic. Pro podniky, které mají být klasifikovány jako malé a střední podniky, platí tato kritéria:

1. Počet zaměstnanců
2. Výnosy nebo celková aktiva podniku

V souladu s právem EU v oblasti hospodářské soutěže je malý podnik definován jako společnost, která zaměstnává 50 nebo méně lidí, a buď produkuje roční příjem v hodnotě menší než 10 milionů EUR, nebo celková aktiva firmy nepřesahují 10 milionů EUR. V souladu s právem EU v oblasti hospodářské soutěže je střední podnik definován jako společnost, která zaměstnává 250 nebo méně lidí, a buď produkuje roční příjem v hodnotě menší než 50 milionů EUR, nebo celková aktiva firmy nepřesahují 43 milionů EUR.

Odvětví pro investování

Nejdůležitějšími odvětvími rakouského hospodářství jsou:

Horní Rakousko: železo, ocel, chemický a strojírenský průmysl

Salzburg: elektro, dřevo a papír, vnitrostátní služby ve velkoobchodu a dopravě

Vorarlbersko: textilie, oděvy

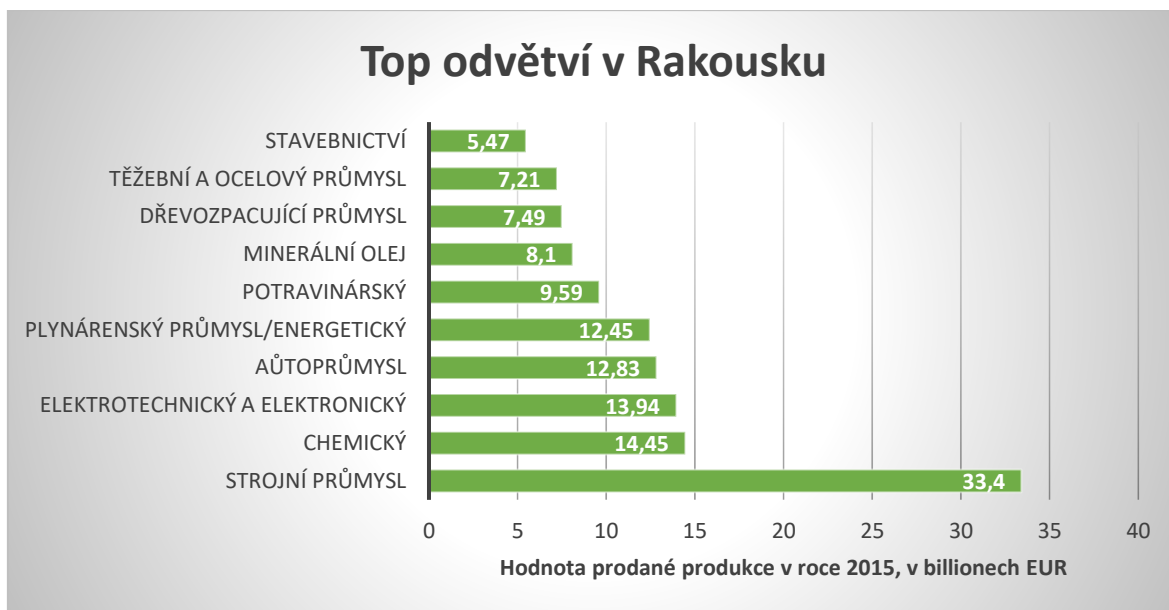
Korutansko: dřevozpracující a papírenský průmysl

Štýrsko: autoprámysl, železo a ocel

Tyrolsko: sklo, dřevo

Vídeň: finanční služby

Na obrázku č. 11 jsou zobrazena nejdůležitější odvětví rakouského hospodářství, která mají nejvyšší hodnotu prodané produkce.

Zdroj: ABA, 2016

Obr.11 Top odvětví v Rakousku dle hodnot prodané produkce

Výsledky investiční politiky

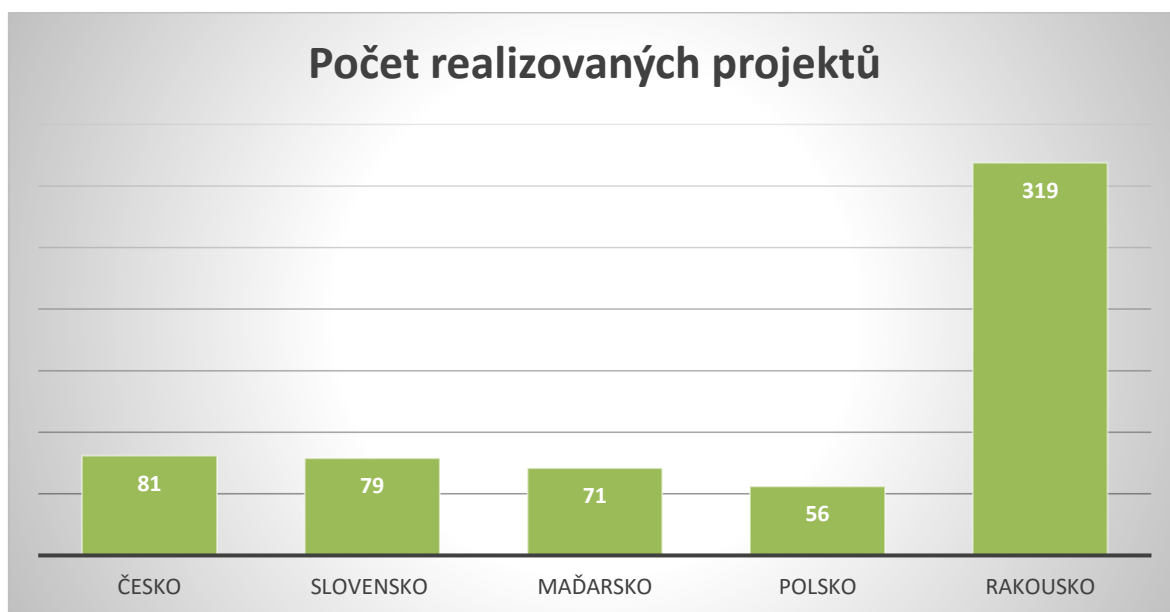
V roce 2016 poradenství v oblasti podpory investic ABA – Invest in Austria prokázalo rekordní výsledek - ve spolupráci s regionálními agenturami na podporu investic ABA poskytla odbornou pomoc 319 nově založeným mezinárodním společnostem v Rakousku. To znamená, že společnost ABA překročila prahovou hodnotu 300 projektů a celkový počet zahraničních firem se zvýšil o 7,4%. Celkový investiční objem těchto projektů v Rakousku vzrostl o 42% a dosáhl hodnoty 705,22 milionů EUR (2015: 496 milionů EUR). Počet nových pracovních míst vytvořených v důsledku těchto zahraničních investičních projektů se mírně zvýšil na 2 622 (2015: 2 613). Také je stále patrný silný zájem investorů z Německa, ale i z Číny a zemí střední a východní Evropy. Nejsilnějším investorem v Rakousku je tradičně Německo, kterému patřilo 116 obchodních projektů v roce 2016, což představovalo nárůst o 13% oproti předchozímu roku. Podle toho bylo Německo zodpovědné za 36% všech projektů ABA. Zájem ze strany čínských společností také prudce stoupá. Dvanáct čínských firem založilo v roce 2016 (ve srovnání se sedmi v roce 2015) s podporou společnosti ABA podnikatelskou činnost v Rakousku. Přibližně 70 společností nebo jedna pětina všech investičních projektů ABA pocházelo ze zemí střední a východní Evropy. Nejvýznamnějšími investory tohoto regionu byly Maďarsko, Slovinsko, Slovensko a Rusko (ABA, 2017).

V roce 2016 se projevila silná důvěřa Rakousku jako místu pro výzkum. Byl zdvojnásobe počet podniků zapojených do výzkumu a vývoje. Více než 10% mezinárodních společností podporovaných společností ABA provádělo v roce 2016 výzkum a vývoj. Počet společností s podnikatelskými činnostmi relevantními pro výzkum a vývoj se v roce 2016 více než zdvojnásobil na 35 v porovnání s 16 podniky v předchozím roce. Tyto společnosti investovaly v Rakousku v roce 2016 pouhých 124 milionů EUR (ABA, 2017).

3 Podmínky investičních pobídek ve vztahu k různým typům podniků

Tato kapitola bude zaměřena na vyhodnocení situace investiční politiky ve vybraných zemích a také budou sestavena doporučení pro investory, týkající se nejvhodnějších investic. Obecné informace a požadavky státu nejsou vždy dostačujícími kritérii pro rozhodnutí investora o zemi k realizaci projektu.

Z prvního zjištění vyplývá, že investiční politika některých zemí je úspěšnější, než je tomu u ostatních. Takovým faktorem úspěšnosti může například být počet realizovaných investičních projektů. V jednotlivých kapitolách diplomové práce byl uveden počet projektů v každé zemi, a tak můžeme říct, že Rakousko je podle tohoto kritéria výrazným lídrem. Mezi zeměmi V4 je na prvním místě s celkovým počtem 81 projektů Česká republika.

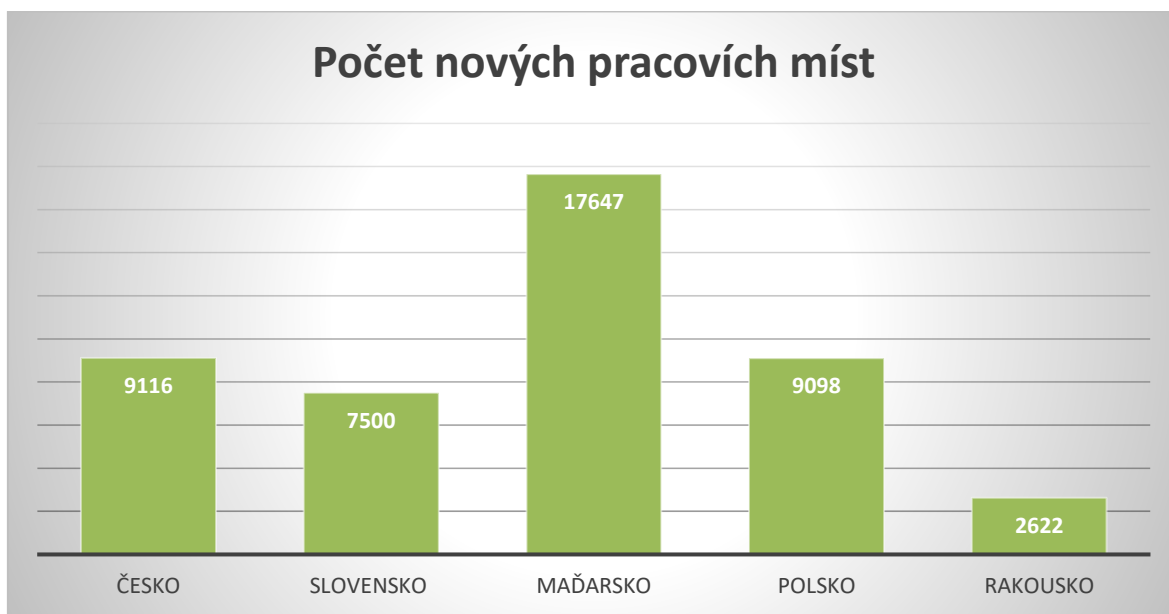
Zdroj: CzechInvest, SARIO, HIPA, PAIH, ABA.

Obr.12 Počet realizovaných investičních projektů v roce 2016⁷

Takový výrazný rozdíl mezi Rakouskem a ostatními zeměmi je způsoben tím, že v Rakousku funguje speciální program na podporu malých podniků, o který je velký zájem. Rakouská vláda tím pádem podporuje každého podnikatele, jak tuzemského, tak i zahraničního, který splní ostatní podmínky pro získání dotací.

⁷ Výjimku tvoří Polsko, kde nejsou data za rok 2016 k dispozici, a tak byly použité údaje za rok 2015.

Další kritérium, na základě něhož je možné ukázat, jak moc je atraktivní investiční politika státu, tvoří počet nově vytvořených pracovních míst. Některé země, jako například Česko a Slovensko, mají stanovený minimální počet nových pracovních míst, která musí investor vytvořit, aby měl nárok na pobídky. Polsko dokonce určuje i celkový podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců.

Zdroj: CzechInvest, SARIO, HIPA, PAIH, ABA.

Obr.13 Počet nově vytvořených pracovních míst podle investičních projektů

Z obrázku je vidět, že Rakousko, které má největší počet realizovaných projektů, v roce 2016 vytvořilo nejméně pracovních míst. Naopak Maďarsko, které je až na čtvrtém místě z pěti podle počtu investičních projektů, má největší ukazatel s rozdílem větším než Česká republika (o 8 531 pracovních míst), která je na druhém místě. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že Rakousko se zaměřuje na podporu malých a středních projektů s minimální podporou velkých projektů (míra podpory investičních projektů s hodnotou nad 50 až 100 milionů EUR je 5% a u investic s hodnotou více než 100 milionů EUR míra podpory činí 0%). Z toho vyplývá, že i přes velký počet projektů nebude vytvořeno mnoho nových pracovních míst.

Analýza na základě těchto údajů není pro rozhodnutí investora, do které z vybraných zemí investovat, dostatečná. Informace takového typu slouží spíše pro vytvoření celkového obrazu o investiční politice státu. Proto budou v dalších

kapitolách sestavena doporučení pro investory o zemi k realizaci projektu na základě dvou hlavních kritérií:

- velikost podniku
- odvětví podnikání

3.1 Velikost podniku

Žadatelé o podporu v programech pro malé a střední podniky (MSP) musí jako příjemci veřejné podpory od 1. ledna 2005 splňovat novou definici Evropské unie pro MSP, která vstupuje v platnost pro členské země EU ke stejnému datu. Tato definice je obsažena nejen v Doporučení Evropské komise (REC 2003/361/EC). Nová definice je i součástí Nařízení Komise (ES) č. 364/2004, kterým je novelizováno Nařízení Komise (ES) č. 70/2001. Novelu zákona, č. 47/2002 Sb., o podpoře MSP, kterou se ruší dosavadní definice MSP a zavádí se přímý odkaz na novou definici MSP, podle Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 již podepsal prezident a zákon nabude účinnosti dnem vyhlášení. Nová definice malého a středního podniku bude uplatňována například v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání (OPPP), v Národních programech podpory MSP a v dalších programech veřejné podpory pro tento sektor již od začátku roku 2005. Žádosti předložené od 1. ledna 2005 musí tuto změnu respektovat (BusinessInfo, 2018).

Mikropodniky – do 10 zaměstnanců, obrat nebo celková bilance do 2 mil. EUR

Malé podniky – do 50 zaměstnanců, obrat nebo celková bilance do 10 mil. EUR

Střední podniky – do 250 zaměstnanců, obrat do 50 mil. EUR nebo celková bilance do 43 mil. EUR

Velké podniky – pokud nějaký podnik není dle výše uvedených parametrů ani mikropodnikem, ani malým a ani středním podnikem, patří mezi velké podniky (BusinessInfo, 2018).

Speciální programy podpory malých a středních podniků existují v Rakousku, Česku, Maďarsku a Polsku. V Rakousku mají malé podniky +30% a střední podniky +20% investiční podporu k základní sazbě. Na druhou stranu, Rakousko má nejnižší základní procento státní podpory (10%). Česká republika malým podnikům nabízí +20% a středním +10% k základní výši podpory dle regionu, což je 25%. Maďarsko a Polsko mají maximální nejvyšší hodnotu podpory stanovenou na 50%

(dle mapy regionálního rozdělení) a navíc podporují malé podniky ve výši +20% a střední +10%. Slovensko podporuje MSP způsobem internalizace podniku a využívání možností jednotného trhu EU. Je zmíněno, že MSP mohou požádat o navýšení míry podpory, ale není definována přesná sazba. Souhrnná informace ohledně maximální možné výše investic v zemích (dle regionálního rozdělení) včetně příspěvku pro MSP je zobrazena v následující tabulce.

Tab.13 Maximální výše podpory pro velké podniky a MSP

	Česko	Slovensko	Polsko	Maďarsko	Rakousko
Malý podnik	45%	35%	70%	70%	40%
Střední podnik	35%	35%	60%	60%	30%
Velký podnik	25%	35%	50%	50%	10%

Zdroj: CzechInvest, SARIO, PAIH, HIPA, ABA

Jak je vidět dle výše uvedených údajů, Maďarsko a Polsko jsou nejlepší volbou pro založení jak velkého, tak i malého nebo středního podniku. Pokud se investor bude rozhodovat mezi investováním do Polska či Maďarska, kde jsou stejné výše podpory, lze doporučit investování do Maďarska, a to z toho důvodu, že podpora ve výši 50% je možná na 75% území Maďarska. Oproti tomu, v Polsku se výše 50% poskytuje pouze na 30% území.

Co se týče velkých podniků, je zřejmé, že není účelné investovat do Rakouska, kde je výše podpory jenom 10%, a to jen ve vybraných oblastech. Česká republika má také poměrně nízké procento podpory pro velké podniky. Výhodou pro investování velkých podniků do České republiky může být to, že stát kromě finančních grantů a dotací nabízí také podporu v náboru a kvalifikaci/rekvalifikaci personálu a často i finančně podporuje vznik nových pracovních míst, což by velkým podnikům mohlo výrazně zkrátit náklady.

Pokud se dá předpokládat, že velká firma bude mít velký projekt a velké investiční náklady, je nutné vzít v potaz i maximální možnou výši poskytovaných pobídek. Tato výše je daná politikou státu, a proto je odlišná v každé zemi.

Česká republika

Výše investiční podpory je odlišná pro každý region, nesmí však překročit tyto hranice:

- maximálně 60 mil. EUR v případě strategické investiční akce ve výrobě
- maximálně 20 mil. EUR v případě strategické investiční akce v oblasti technologických center

Slovensko

Není stanovena maximální částka podpory, takže se lze řídit maximální výší podle mapy regionální podpory.

Maďarsko

Maximální dostupná intenzita pobídek se snižuje, pokud se jedná o velkou investici (přesahuje 50 milionů EUR). Pokud se jedná o investiční projekt v hodnotě 50 až 100 mil. EUR, lze na základě mapy regionální podpory uplatnit 50% podpory, zatímco při investici nad 100 milionů EUR bude maximální intenzita podpory činit jen 34%. Při výpočtu maximálního dostupného množství regionálních pobídek je třeba vzít v úvahu všechny regionální pobídky – včetně hotovostních dotací, daňových pobídek pro rozvoj atd.

Polsko

U velkých investičních projektů je úroveň podpory snížena. Přípustná výše podpory pro velký investiční projekt (způsobilé výdaje přesahující 50 mil. EUR) se vypočítává podle vzorce:

maximální výše podpory = $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$, kde:

R je maximální platná intenzita podpory dotčené oblasti, stanovená ve schválené regionální mapě intenzity pomoci a platná v den poskytnutí podpory, s výjimkou zvýšení míry podpory pro malé a střední podniky

A je počáteční částka způsobilých nákladů - 50 milionů EUR

B je část způsobilých nákladů mezi 50 a 100 miliony EUR

C je část oprávněných nákladů nad 100 milionů EUR

Rakousko

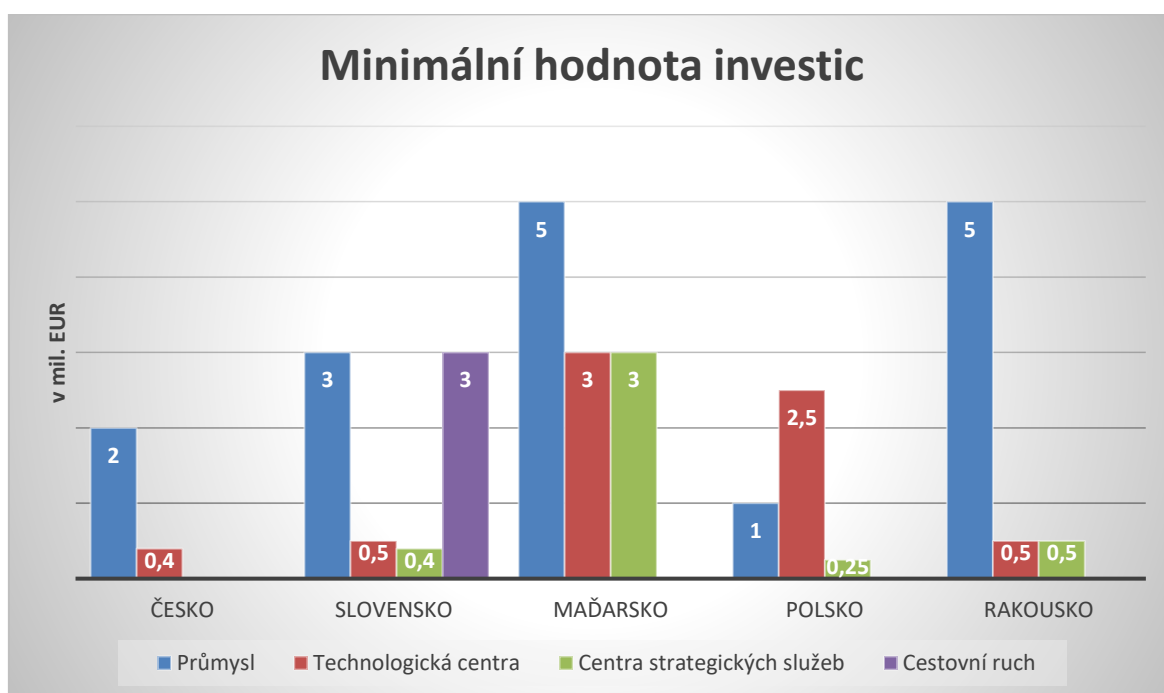
Snížená míra podpory pro velké projekty (velký projekt = jednotná investice vyšší než 50 milionů EUR). Maximální míra podpory v tomto případě činí:

- u investic přesahujících 50 milionů EUR, ale do výše 100 milionů EUR: 5%
- u investic s hodnotou více než 100 milionů EUR: 0%

3.2 Odvětví podnikání

V této části diplomové práce je popsána sektorová analýza, která byla zpracovaná na základě výsledku zkoumání dvou faktorů: minimální výše investic pro vstup do daného odvětví (s následnou možností získat investiční pobídky) a výsledků realizovaných investičních projektů v různých odvětvích. Sektorová analýza je hodnocením ekonomického a finančního stavu a vyhlídek daného sektoru ekonomiky. Analýza sektorů slouží k tomu, aby byl investorovi poskytnut úsudek o tom, jak dobře se budou společnosti v tomto odvětví řídit.

Nejdřív si investor musí ujasnit, jak náročný je vstup do požadovaného odvětví a jaká musí být minimální výše investic, aby mohl požádat o investiční pobídku. Na obrázku 14 je uvedena minimální výše investic pro vybrané země.

Zdroj: CzechInvest, SARIO, HIPA, PAIH, ABA.

Obr.14 Minimální hodnota investic

Dle výše uvedených informací lze usoudit, že pro průmyslové odvětví je vhodnější investování do Polska a Česka nebo také Slovenska, které vyžadují menší minimální výše investic než Rakousko a Maďarsko. Pro investování v oblasti stavby technologických center jsou Česko, Slovensko a Rakousko na stejné úrovni. Maďarsko a Polsko požadují skoro šestinásobnou výši investic. Co se týče centra

strategických služeb, tak jedině Česko nestanoví žádnou minimální hodnotu investic, a proto je zde velký potenciál pro investory, kteří chtějí investovat do tohoto odvětví, ale nemají vysoký počáteční kapitál. Slovensko, Polsko a Rakousko stanovily minimum pro investování v rozmezí 250 až 500 tisíc. I v tomto odvětví má Maďarsko nejvyšší hodnotu pro investování a možnost obdržet pobídky, a to v hodnotě 3 mil. EUR. Slovensko jako jediná země nabízí také podporu investic v oblasti cestovního ruchu, ale zároveň požaduje celkem vysokou hodnotu investic ve výši 3 milionů EUR.

Z daných údajů vyplývá, že Česko má nejnižší minimálně požadované hodnoty investic pro všechna odvětví, což jej charakterizuje jako otevřenou zemi pro investice všech druhů. Minimální výše investic je ovšem jen jedním z faktorů, na který lze nahlížet při rozhodování o výběru země investování. Pokud investor nemá problém s financováním projektu, důležitějšími jsou priority rozvoje odvětví v dané zemi. Každá země je jiná a v závislosti na ekonomické situaci stanoví své prioritní odvětví, do něhož by chtěla přilákat investory. Například Polsko má přesně vymezených 6 odvětví, která vláda podporuje, a snaží se do nich dostat co nejvíce investorů. Pro ostatní sektory stanoví poměrně vysoký práh výše minimálních investic nebo i celkově zpřísňuje podmínky – minimální výši pro ostatní odvětví stanoví na 180 mil. EUR s nutností vytvořit 200 pracovních míst, anebo hodnota investic může být minimálně 118 mil. EUR, ale je třeba vytvořit 500 nových pracovních míst.

Jak již bylo uvedeno výše, každá země má své prioritní odvětví pro investování. V následující tabulce je uveden jejich seznam pro příslušné země. Pořadí je stanoveno na základě počtu realizovaných projektů a jejich objemů.

Tab.14 Prioritní odvětví vybraných zemí

Česko	Slovensko	Polsko	Maďarsko	Rakousko
Autoprůmysl	Autoprůmysl	Autoprůmysl	Autoprůmysl	Potravinářský
Kovovýroba	Elektronický a elektrotechnický	Elektronický a elektrotechnický	IT, software, sdílené služby	Inženýrství (mechanické a ocelové)
Gumárenský a plastikářský	Kovovýroba	Potravinářský	Potravinářský	Autoprůmysl
Dřevozpracující	Potravinářský	Biotechnologický	Nemovitost	Elektronický a elektrotechnický
Potravinářský	IT, software, sdílené služby	IT, software, sdílené služby	Elektronický a elektrotechnický	Dřevozpracující

Zdroj: CzechInvest, SARIO, HIPA, PAIH, ABA.

Jak je zřejmé z údajů tabulky, nejatraktivnějším odvětvím ve všech zemích kromě Rakouska je automobilový průmysl. V Rakousku, jako jediné zemi, je na prvním místě inženýrství. Doporučení pro investory, kteří by chtěli investovat do automobilového průmyslu by znělo: investujte právě do České republiky. Jedná se o atraktivní sektor ve čtyřech z pěti zemí, z nichž má Česko nejmenší požadovanou minimální hodnotu investic pro průmyslové odvětví a zároveň nabízí dostatečně vysoké pobídky.

Zájem Maďarska o rozvoj IT sektoru, softwarů a sdílených služeb je také pochopitelný a vysvětluje se faktem, že v Maďarsku jsou soustředěny ty nejvýznamnější a nejdůležitější firmy, které se zabývají vývojem softwarů, bioinformatikou a poskytují antivirové a bezpečnostní služby.

Tab.15 Největší maďarské společnosti v oblasti IT

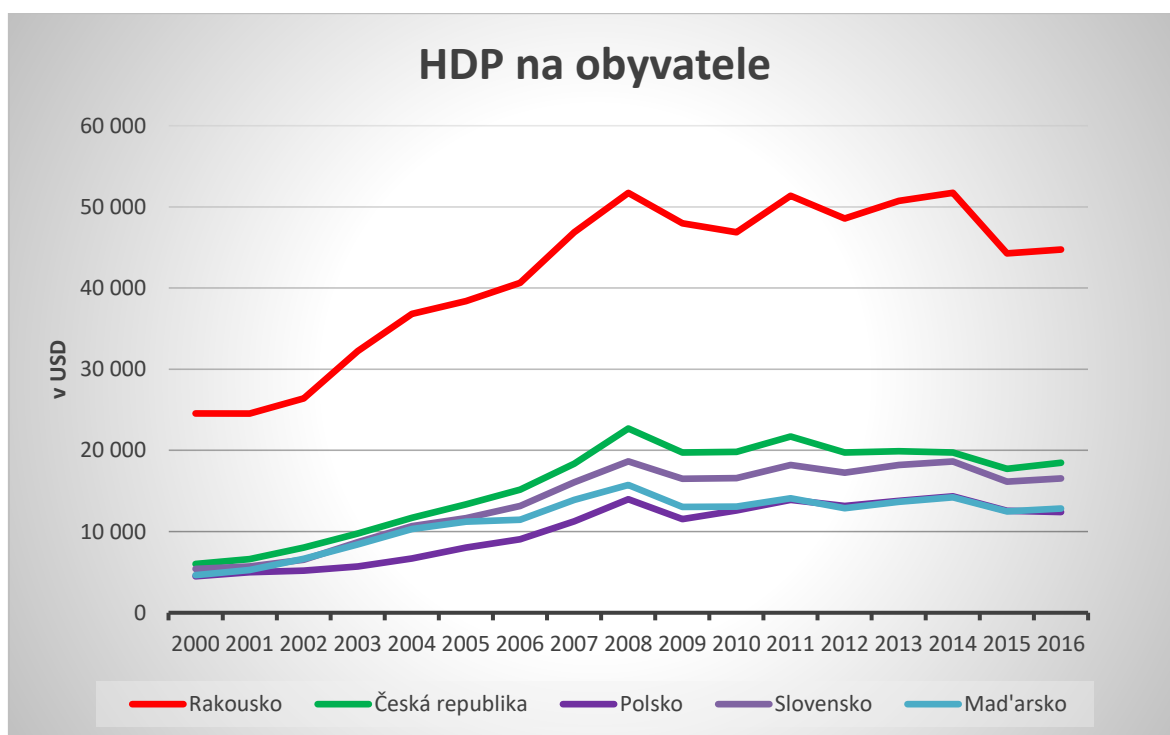
Společnost	Poskytované služby
Bluebird International	vývoj vlastních aplikací
Cognizant	vývoj vlastních aplikací
EPAM	vývoj softwaru
Ericsson	vývoj managementové sítě R&D
Evosoft	vývoj vlastních aplikací
Huawei Technologies	vývoj vlastních aplikací
Lufthansa Systems	vývoj managementové sítě R&D
Morgan Stanley	vývoj aplikací
MSCI	vývoj aplikací
National Instruments	vývoj systému
Nokia	vývoj aplikací, R&D
Oracle	vývoj vlastních aplikací, poradenské služby, IT podpora
Pactera	vývoj vlastních aplikací, testování, IT podpora
SAP	vývoj SAP SCM aplikací, SAP podpora
Sysdata PSE	řešení pro telekomunikační operátory
Tata Consulting Services	vývoj vlastních aplikací
T-Systems	vývoj softwaru, služby vzdálené podpory

Zdroj: TCS, 2016, s. 2

Další odvětví, které hraje důležitou roli v každé ekonomice, je potravinářský průmysl. Tato oblast je také poutavá pro všechny zkoumané země, ovšem nejvíc v Rakousku a poté v Polsku a Maďarsku. Na toto odvětví v Rakousku připadá vysoký podíl exportů. Je všeobecně známo, že se nedá porovnat kvalita potravin

z Rakouska s potravinami např. z Polska nebo Česka. Proto je investorům, kteří vidí potenciál v rozvíjení tohoto odvětví, doporučeno investovat právě do Rakouska. Velkou výhodou budou mít malé a střední podniky (kterých bude v tomto odvětví většina, pokud se nebude jednat o velký inovativní projekt), které dostanou i speciální podporu ve výši 10 až 20% v rámci podpory rakouského programu rozvoje MSP.

Z provedených analýz je zřejmé, že výše podpory investic přímo záleží na ekonomickém rozvoji země. Pokud je za ukazatel rozvoje použito HDP na obyvatele, lze vidět přímou závislost mezi hodnotou HDP a úrovní investičních pobídek. Například Rakousko má největší ukazatel HDP ze všech analyzovaných zemí, a proto má nejnižší procento míry investic (10%) – není zde taková potřeba přilákat zahraniční investory. Oproti tomu mají Maďarsko a Polsko nejnižší ukazatel HDP na osobu, a proto nabízejí investiční podporu ve výši až 50%.

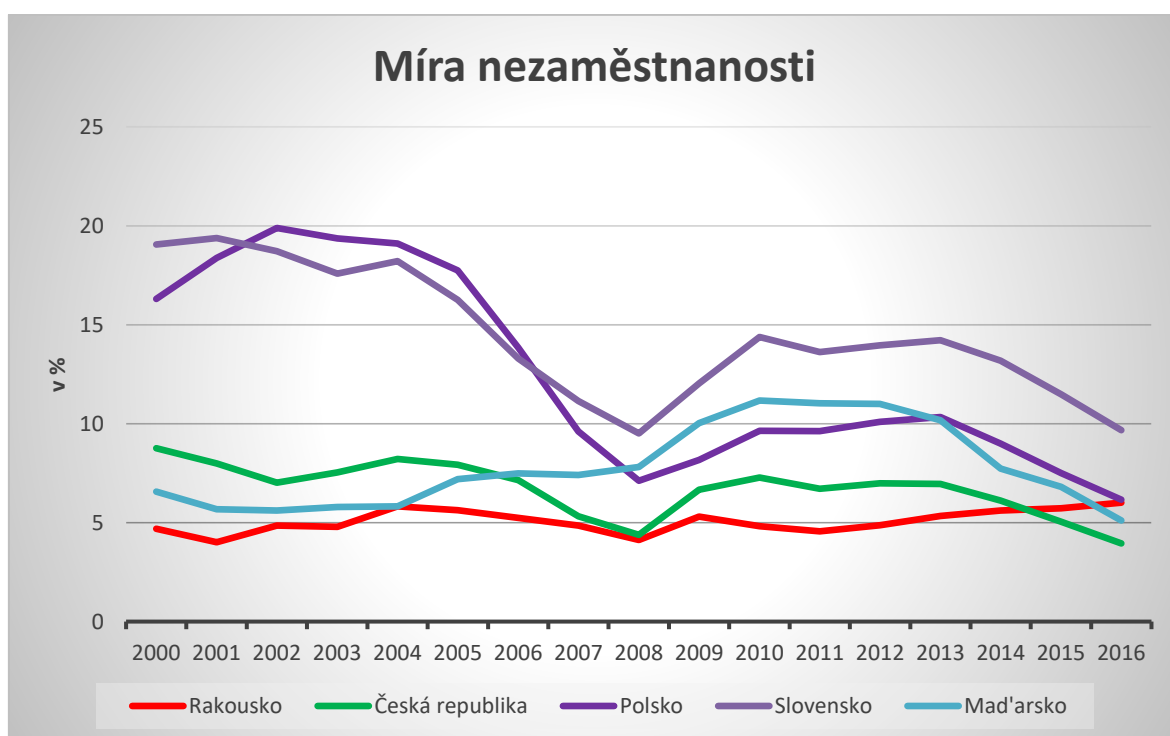

Zdroj: World Bank, 2018

Obr.15 HDP na obyvatele ve vybraných zemích

Analýza investičních politik všech zemí napovídá, že důležitou roli při stanovení míry podpory v podobě grantu na zaměstnanost sehrává míra nezaměstnanosti.

Slovensko je jediná země, která nemá přímo stanovenou podporu pro MSP, ale jako podporu nabízí dostatečně vysoké granty na zaměstnanost. Je to spojeno s vysokým stupněm nezaměstnanosti v zemi, a proto stát vidí možnost zmenšení tohoto problému právě v přilákání zahraničních investorů a ve vysokých dotacích na nově vytvořená pracovní místa. Na rozdíl od Slovenska má Česká republika skoro o polovinu menší nároky v požadavku vytvoření nových pracovních míst a je zřejmé, že je to díky jedné z nejnižších úrovní nezaměstnanosti.

Zdroj: World Bank, 2018

Obr. 16 Míra nezaměstnanosti ve vybraných zemích

Co se týká odvětví pro investování, tak je pochopitelné, že každá země si stanoví prioritní osy pro investování s ohledem na to, aby mohla zaplnit mezery v hospodářství některých odvětví. Takovými odvětvími mohou být méně rozvinuté průmysly nebo odvětví s velkým potenciálem, ale zatím s nedostatečným financováním.

Závěr

Přístup k přímým zahraničním investicím se během posledních několika desetiletí značně změnil, neboť většina zemí liberalizovala investiční politiku, aby přilákala veškeré investice od nadnárodních korporací. Vzhledem k očekávání, že nadnárodní firmy zvýší zaměstnanost, vývoz, daňové příjmy, nebo že některé znalosti, které přinesou zahraniční společnosti, se mohou přenést do soukromého sektoru hostitelské země, zavedlo mnoho zemí různé formy investičních pobídek k podpoře zahraničních investic.

Na základě sběru dat o investiční politice vybraných zemí bylo zjištěno, že hlavní formou podpory pro zahraniční investory jsou finanční dotace. Jejich výše se liší od velikosti podniku a velikosti investičního projektu, odvětví investování, a dokonce i oblasti nebo regionu, do kterého by investor měl zájem investovat. V neposlední řadě mají investoři také zájem o pobídky ve formě převodu technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu, o hmotnou podporu vytváření nových pracovních míst nebo o hmotnou podporu rekvalifikace nebo školení zaměstnanců. Tato diplomová práce byla zaměřená na podporu investic ve formě finančních dotací, a to hlavně z důvodu umožnění subjektivního porovnání všech vybraných zemí, ačkoli ne každá z nich nabízí ostatní zmíněné formy podpory.

Praktická část diplomové práce byla zaměřena na analýzu podmínek získání dotace v každé z vybraných zemí. Kromě toho, že jakýkoliv podnik, který žádá o státní podporu, musí splňovat všeobecné podmínky (např. realizace investičního projektu na vybraném území, šetrnost činností, stavby nebo zařízení k životnímu prostředí atd.), stejně tak musí dodržet i právní předpisy vybrané země. K těmto kritériím patří nejčastěji výše vlastního investovaného kapitálu a počet nově vytvořených pracovních míst.

Pro sestavení doporučení ohledně místa investování byla vybrána dvě rozhodující kritéria: velikost podniku a odvětví investování. Na základě těchto údajů a analýzy investičního prostředí byly sepsány rady pro investory, do které země by měl podnik investovat.

Analýza ukázala, že nejatraktivnějším odvětvím ve všech zemích kromě Rakouska je automobilový průmysl. Takový trend lze vysvětlit tím, že Česká republika a Polsko jsou největšími výrobci osobních aut (PAIH, 2010) a Maďarsko je zemí s dlouhou

historií výroby automobilů. Důležitým je i potravinářský průmysl, který je označen za prioritní ve všech zemích. Pro Rakousko je potravinářský sektor nedílnou součástí hospodářství, a proto zaujímá první místo v seznamu prioritních odvětví pro investování. Rakouské potraviny se těší velké popularitě po celém světě. Důvodem jsou suroviny nejvyšší kvality a tradiční a udržitelné zpracování potravin v celém sortimentu (AustriaExport, 2018).

Ostatní odvětví, která jsou založena na ekonomických, geografických a technických charakteristikách země, jsou spíše zvláštními případy každého státu. Široké spektrum podporovaných odvětví dává investorům možnost vybrat tu správnou zem pro realizaci svých investičních projektů. Takovými odvětvími ve vybraných zemích jsou:

Česká republika – kovovýroba, gumárenství, plastikářský a dřevozpracující průmysl

Slovensko – kovovýroba, cestovní ruch

Polsko – biotechnologický průmysl, letectví

Maďarsko – nemovitosti, zdravotnictví (medicína a farmacie)

Rakousko - inženýrství (mechanické a ocelové), elektronický a elektrotechnický, dřevozpracující.

Důležité je ovšem dodržet původní cíl, že pobídky by se měly zaměřit zejména na ty činnosti, které vytvářejí největší potenciál pro rozšíření, včetně vazeb mezi zahraničními a místními podniky, pro vzdělávání, výzkum a vývoj.

Seznam literatury

ABA – Invest in Austria. *Excellence in Innovation and R & D Reasons to Invest in Austria* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://investinaustria.at/en/downloads/presentations/business-location-austria-2017.pdf>

ABA – Invest in Austria. *Investment Incentives in Austria* [online]. 2018 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: <http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/foerderungen.en.html>

ABA – Invest in Austria. *Investment Promotion in Austria* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: http://www.advantageaustria.org/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/ABA_Investment_Promotion_in_Austria_2016_EN.pdf

ABA – Invest in Austria. *More than 300 business location projects in austria for the first time* [online]. 2017 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://www.advantageaustria.org/sk/oesterreich-in-slovakia/news/local/20170110_ABA_Jahresbilanz_2016.en.html

Advantage Austria International. *Key sectors* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/zahlen-und-fakten/wirtschaft/wichtige-sektoren.en.html?r=678d>

AITKEN, Brian a Ann HARRISON. *Do Domestic Firms Benefit from Direct Foreign Investment? Evidence from Venezuela*. *American Economic Review* [online]. 1999, 89(3), s. 605–618 [cit. 2018-05-16]. DOI: 10.1257/aer.89.3.605. ISSN 0002-8282. Dostupné z: <http://pubs.aeaweb.org/doi/10.1257/aer.89.3.605>

Austria Export: *Industries. Food and Drink*. Wohnnet Medien [online]. 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.austria-export.biz/en/industries/food-drink-austria-572140>

BLOMSTRÖM, Magnus a Ari KOKKO. *Multinational Corporations and Spillovers*. *Journal of Economic Surveys*. 1998, 12(3), s. 247–277.

BLOMSTRÖM, Magnus a Robert LIPSEY. *Firm Size and Foreign Operations of Multinationals*. *Scandinavian Journal of Economics*. 1991, 93 (1), s. 101–107.

BLOMSTRÖM, Magnus, Ari KOKKO a Mario ZEJAN. *Host Country Competition, Labour Skills, and Technology Transfer by Multinationals*. *Weltwirtschaftliches Archiv*, 1994, 130(3), s. 521–533.

BLOMSTRÖM, Magnus, Ari KOKKO a Steven GLOBERMAN. *The determinants of host country spillovers from foreign direct investment: a review and synthesis of the*

literature. PAIN, Nigel, ed. Inward Investment Technological Change and Growth [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2001, 2001, s. 34–65 [cit. 2018-05-16]. DOI: 10.1057/9780230598447_2. ISBN 978-1-349-42518-1. Dostupné z: http://link.springer.com/10.1057/9780230598447_2

BLOMSTRÖM, Magnus, Ari KOKKO a Mario ZEJAN. *Foreign direct investment: firm and host country strategies*. New York: St. Martin's Press, 2000. ISBN 0312231415.

BLOMSTRÖM, Magnus, Steven GLOBERMAN and Ari KOKKO (2000), *The Determinants of Host Country Spillovers from Foreign Direct Investment*. CEPR Discussion Paper No. 2350.

BLOMSTRÖM, Magnus. *The Economics of International Investment Incentives* [online]. OECD Working Papers on International Investments. 2001 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/investment/investment-policy/2487874.pdf>

BusinessInfo: *Malé a střední podnikání* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/male-a-stredni-odnikani.html>

BWALYA, Samuel. *Foreign direct investment and technology spillovers: Evidence from panel data analysis of manufacturing firms in Zambia*. Journal of Development Economics. 2006, 81(2), s. 514–526.

CAVES, Richard. *Multinational Firms, Competition, and Productivity in Host-Country Markets*. Economic [online]. 1974, 41(162), s. 176–193 [cit. 2018-05-14]. DOI: 10.2307/2553765. ISSN 00130427. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2553765?origin=crossref>

Central European Financial Observer. *Poland fails to improve its investment incentives* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://financialobserver.eu/poland/poland-fails-to-improve-its-investment-incentives-4/>

COKDEN, W. M. Protection and Foreign Investment. Economic Record [online]. 1967, 43(2), s. 209–232 [cit. 2018-05-16]. DOI: 10.1111/j.1475-4932.1967.tb01525.x. ISSN 0013-0249. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1475-4932.1967.tb01525.x>

CzechInvest. *Investiční pobídky* [online]. 2018 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Investicni-pobidky>

CzechInvest. *Klíčové sektory* [online]. 2018 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Klicove-sektory>

CzechInvest. *Výroční zpráva CzechInvest 2016* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/Ke-stazeni/Vyrocnizpravy-cs>

Deloitte. *Taxation and Investment in Austria 2017* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cn/Documents/international-business-support/deloitte-cn-ibs-austria-tax-invest-en-2017.pdf>

Doing business in Poland. *Grants and tax incentives for investments in Poland* [online]. 2016 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-grants-and-tax-incentives-for-investments-in-Poland/\\$FILE/ey-grants-and-tax-incentives-for-investments-in-Poland.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-grants-and-tax-incentives-for-investments-in-Poland/$FILE/ey-grants-and-tax-incentives-for-investments-in-Poland.pdf)

DUNNING, John a Sarianna LUNDAN. *Multinational enterprises and the global economy*. 2nd ed. Northampton, MA: Edward Elgar, 2008. ISBN 9781847201225.

European Commision. *State aid: Commission approves 2014-2020 regional aid map for Poland* [database online]. Brussels: European Commision. Press Release Database, 2014 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-180_en.htm

European Commision. *State aid: Commission approves 2014-2020 regional aid map for Slovakia* [database online]. Brussels: European Commision. Press Release Database, 2014 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-63_en.htm

European Commision. *State aid: Commission approves 2014-2020 regional aid map for Czech Republic* [database online]. Brussels: European Commision. Press Release Database, 2014 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-105_en.htm

European Commision. *State aid: Commission approves 2014-2020 regional aid map for Austria* [database online]. Brussels: European Commision. Press Release Database, 2014 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-579_en.htm

European Commision. *State aid: Commission approves 2014-2020 regional aid map for Hungary* [database online]. Brussels: European Commision. Press Release Database, 2014 [cit. 2018. 05. 15]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-243_en.htm

FITZGERALD, Valpy. *Regulatory investment incentives* [online]. OECD Working Papers on International Investments. Paris: OECD PUBLICATIONS, 2001 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/2510459.pdf>

GLOBERMAN, Steven a Daniel SHAPIRO. *The impact of government policies on foreign direct investment: the Canadian experience*. Journal of International Business Studies. 1999, 30 (3), s. 513–532.

GURRÍA, Angel. *International investment perspectives: freedom of investment in a changing world*. OECD Working Papers on International Investments. Paris: OECD, 2007. ISBN 9789264037489.

HADDAD, Mona a Ann HARRISON. *Are there positive spillovers from direct foreign investment? Evidence from panel data for Morocco*. Journal of Development Economics, Elsevier. 1993, 42(1), s. 51-74

HIPA. *Favourable changes in the non-refundable cash incentive system* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://hipa.hu/incentives>

HIPA. *Foreign investors continue to trust in Hungary* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://hipa.hu/foreign-investors-continue-to-trust-in-hungary>

HIPA. *Horizon information, news and trends concerning the Hungarian investment environment 2016* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://hipa.hu/main#publications>

HIPA. *Invest in Hungary* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: http://www.investhipa.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=141&Itemid=953

CHRISTIANSEN, Hans. *Checklist for foreign direct investment incentive policies* [online]. OECD Working Papers on International Investments. Paris: OECD PUBLICATIONS, 2003 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/2506900.pdf>

KALÍNSKÁ, Emilie. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3396-8.

KINCL, Michael. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-86131-48-3.

KPMG. *20 years of Special Economic Zones in Poland A Guide to SEZs* [online]. 2014 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=24349

LASALLE, Jones. *Made in Poland. An Investment Guide for Manufacturing Sector Companies* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: www.jll.pl/poland/en-gb/research/163/made-in-poland-2016.

MACDOUGALL, George. *The benefits and the costs of private investment from abroad: a theoretical approach*. Economic Record. 1960, 36(73), s. 13–35. DOI: 10.1111/j.1475-4932. ISSN 0013-0249.

McKinsey a Company. *Poland 2025: Europe's new growth engine* [online]. 2015 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/economic%2>

Ostudies%20temp/our%20insights/how%20poland%20can%20become%20a%20european%20growth%20engine/poland%202025_full_report.ashx

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. *Výroční hodnoticí zpráva za rok 2015 dle Plánu hodnocení režimu státní podpory GBER: Investiční pobídky v České republice* [online]. 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/investicni-pobidky/2016/12/Vyrocní-hodnotici-zprava_2015.pdf

OECD. *Economic Surveys: Hungary 2016* [online]. 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/eco/surveys/hungary-2016-OECD-economic-survey-overview.pdf>

PAIH. *Investor's Guide – Poland. How to do Business* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.paih.gov.pl/publications/how_to_do_business_in_Poland

PAIH. *Archive - Investments concluded with participation of PAIIZ (2006, 2007, 2008)* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.paih.gov.pl/index/?id=2bdfb48c5fa7d2344b71ef45c8a7d31c#>

PAIH. *Investments concluded with participation of PAIIZ* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.paih.gov.pl/poland_in_figures/foreign_direct_investment/investments_concluded_with_participation_of_PAiIz

PAIH. *Investment incentives in SEZ* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.paih.gov.pl/why_poland/investment_incentives/investment_incentives_i_SEZ

Polish Information & Foreign Investment Agency, Investors' Servicing Department, Legal & State Aid Section. *Investment incentives scheme in Poland* [online]. 2005 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: www.paiz.gov.pl/files/index.php?id_plik=1407

PricewaterhouseCoopers Auditing Ltd. *Investing in Hungary 2017 Guide for potential investors* [online]. 2017 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: https://www.pwc.com/hu/hu/szolgaltatasok/adotanacsadas/allami_tamogatás/invest_in_hungary.pdf

SAMUELSON, Paul Anthony a William NORDHAUS. *Ekonomie*. Přeložil Michal MEJSTRÍK. Praha: Svoboda, 1991. ISBN 80-205-0192-4.

SARIO. *Investičná pomoc na Slovensku* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/sario-investment-aid-2018-01-26-SVK.pdf>

SARIO. *Služby SARIO* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.sario.sk/sk/investujte-na-slovensku/sluzby-sario>

SAUVANT, Karl. *Yearbook on International Investment Law & Policy 2008-2009*. Oxford University Press, New York. 2009. ISBN 9780195341577.

SCAPERLANDA, Anthony. *Multinational Enterprises and the Global Market*. Journal of Economic Issues. 1993, 27(2), s. 605–616.

SOJKA, Milan a Bronislav KONEČNÝ. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 1996. ISBN 80-85983-05-2.

SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila a kol. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4694-4

ŠTRACH, Pavel. *Mezinárodní management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 167 s. ISBN 9788024729879.

ŠTRACH, Pavel. *Rozhodování nadnárodních firem o přímých zahraničních investicích*. Habilitační práce. Presov: FM PU, 2013. 143 s.

Trade Commisiner Service. *The Hungarian ICT Market* [online]. 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.canadamwc.com/2018/wp-content/uploads/2017/01/The-Hungarian-ICT-Market.pdf>

TRNÍK, Michal. *The role of investment promotion agencies at attracting direct investment and their impact on economic development in Central Europe (The Czech Republic and Slovakia in comparative perspective)*. Unpublished MA, Central European University, Budapest, 2007.

UNCTAD. *Incentives: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements*. New York and Geneva: United Nations Publication, 2004. ISBN 92-1-112613-4.

UNCTAD. *Transnational corporations and export competitiveness*. New York and Geneva: United Nations Publication, 2002. ISBN 92-1-112551-0.

UNCTAD. *World Investment Report 2017*. United Nations, Geneva: United Nations Publication, 2017. ISBN 978-92-1-112911-3.

World Bank. *GDP per capita (current US\$)* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD>

World Bank. *Unemployment, total (% of total labor force)* [online]. 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.NE.ZS>

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr.1 Vnější zdroje financování pro rozvíjející se ekonomiky	10
Obr.2 Závazky investora v investičních zákonech	18
Obr.3 Regionální mapa intenzity státní podpory, Česká republika	27
Obr.4 Počet investičních projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest	28
Obr.5 Žádosti o investiční pobídky dle sektoru	29
Obr.6 Regionální mapa intenzity státní podpory, Slovensko	37
Obr.7 Mapa regionálního rozdělení maximální výše příspěvku na nové pracovní místo	38
Obr.8 Regionální mapa intenzity státní podpory, Polsko	45
Obr.9 Regionální mapa intenzity státní podpory, Maďarsko	49
Obr.10 Regionální mapa intenzity státní podpory, Rakousko	54
Obr.11 Top odvětví v Rakousku dle hodnot prodané produkce	57
Obr.12 Počet realizovaných investičních projektů v roce 2016	59
Obr.13 Počet nově vytvořených pracovních míst podle investičních projektů	60
Obr.14 Minimální hodnota investic	64
Obr.15 HDP na obyvatele ve vybraných zemích	67
Obr.16 Míra nezaměstnanosti ve vybraných zemích	68

Seznam tabulek

Tab.1 Kvalifikační podmínky dle typu investiční akce	26
Tab.2 Příliv FDI do zemí střední Evropy v letech 1994–1999	30
Tab.3 Klíčové podmínky pro různé typy investičních projektů	36
Tab.4 Maximální intenzity použitelných forem investiční podpory	37
Tab.5 Maximální příspěvek na nové pracovní místo	38

Tab.6 Počet ukončených projektů v letech 2012–2016	39
Tab.7 Počet rozpracovaných projektů	41
Tab.8 Podpora vytváření nových pracovních míst.....	43
Tab.9 Podpora pro nové investice	44
Tab.10 Počet investičních projektů dle sektoru v r. 2015	46
Tab.11 Počet realizovaných projektů dle země původu v r. 2015	47
Tab.12 Výsledky realizovaných projektů dle odvětví	52
Tab.13 Maximální výše podpory pro velké podniky a MSP	62
Tab.14 Prioritní odvětví vybraných zemí	65
Tab.15 Největší maďarské společnosti v oblasti IT	66

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Bc. Mariia Horpynych		
STUDIJNÍ OBOR	6208T139 Globální podnikání a marketing		
NÁZEV PRÁCE	INVESTIČNÍ POBÍDKY VE VYBRANÝCH ZEMÍCH		
VEDOUCÍ PRÁCE	Ing. Martina Beránek, Ph.D		
KATEDRA	KMM - Katedra managementu a marketingu	ROK ODEVZDÁNÍ	2018
POČET STRAN	78		
POČET OBRÁZKŮ	16		
POČET TABULEK	15		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Téma diplomové práce je Investiční pobídky ve vybraných zemích. Toto téma je v současném internacionalizovaném světě velmi aktuální, a to hlavně z důvodu, že investiční pobídky jsou jedním z nástrojů přilákání zahraničních investorů a investiční politika různých zemí nabízí široké spektrum dotací a podpory. Cílem diplomové práce je analýza investičního prostředí v zemích Visegradské čtyřky a Rakouska, zjištění investičního klima a možností získání podpory od státu a následně sestavení doporučení pro investory. Po provedení sběru dat ze statistických úřadů a agentur zabývajících se rozvojem investic bylo zjištěno, že všechny země poskytují investiční pobídky ve formě peněžních grantů, dotací na vytvoření pracovních míst nebo daňových úlev. Legislativa každé země stanovuje své podmínky pro získání státní pomoci – většinou se jedná o vytvoření minimálního počtu nových pracovních míst a splnění kritéria minimální výše investic. Výše podpory se mezi státy liší a odvíjí se od místa umístění a odvětví pro investování. Bylo prokázáno, že forma a výše investičních pobídek je odvozena z ekonomické situace země.</p> <p>Praktická část práce zahrnuje souhrn informací o investiční politice všech zemí a jejich porovnání z různých hledisek. Pro sestavení doporučení byla vzata v potaz dvě klíčová kritéria: velikost podniku a odvětví investování. Byla zjištěna odvětví, kam by bylo výhodnější investovat, a jak náročný je vstup do daných sektorů. Doporučení jsou sestavena také s ohledem na dodržení hlavních cílů investičních pobídek – a to jak z hlediska států, tak i potenciálního investora.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	Investiční pobídky, investiční prostředí, granty, dotace, daňové úlevy, odvětví investování, velikost podniku.		

ANNOTATION

AUTHOR	Bc. Mariia Horpynych		
FIELD	6208T139 Marketing Management in the Global Environment		
THESIS TITLE	INVESTMENT INCENTIVES IN SELECTED COUNTRIES		
SUPERVISOR	Ing. Martina Beránek, Ph.D		
DEPARTMENT	KMM - Department of Management and Marketing	YEAR	2018
NUMBER OF PAGES	78		
NUMBER OF PICTURES	16		
NUMBER OF TABLES	15		
NUMBER OF APPENDICES	0		
SUMMARY	<p>The topic of this dissertation is Investment incentives in selected countries. This topic is currently very relevant with regards to internationalized world. Mainly because of the reason that investment incentives are one of the tools for foreign investors attraction. Investment policies of many countries offer wide spectrum of subsidies and support. The aim of this dissertation is the analysis of the investment environment in the countries of the Visegrad Group and Austria. The findings based on the data collection from statistical offices and agencies engaged in investment development shows that all the listed countries offer investment incentives in form of grants, subsidies for job creation of form of tax relief. The legislatives of each country set their own conditions for grants – the number of jobs offered, and the amount of investment required. The size of the grant is also different in every country and depends on the place and industry the investment is going. It has been proven that the form and size of the incentives is derived from the economic situation of the target country.</p> <p>The practical part of the thesis includes the summary of information regarding politics of the investments incentives in selected countries as well as comparison from various aspects. Two major criteria for recommendations have been found the size of firm and the industry to invest. Study showed recommended industry to invest and described the difficulty of entry to these sectors. The recommendation to investors are built with respect to compliance with the main objectives of investment incentives – from the viewpoint of the country and the potential investor.</p>		
KEY WORDS	Investment incentives, investment environment, grants, subsidies, tax relief, investment sector, size of busines		